

مافه كانی ئافرەت

لە ئیسلامدا

ئایا ماله كانی ئافرەت
مالی كۆنەپەرستەن یاخود هاوچەر خەن؟

پەنجی - هاوڕێتانی

◀ د. زاكیر نایك

◀ وەرگیرانی: ابوبكر احمد

◀ بەسەرپەرشتی: تروسكە محمد

pdf

په یچی هاوړتیانی په رتووک pdf

Women Rights in Islam

مافه کانی ئافرهت له ئیسلامدا

نوسینی : د. زاگیر نایک

ئینگلیزی- کوردی

پوهنځی چاپ و پلاوګرډنکوون
زلمیرو (468)
07701575060-07501128388

پوهنځی: مایډاګی سرمنځی شکمې
موانې - ګورې سیمې ګوګو
Emil: chrachra85@yahoo.com
http://www.facebook.com/chwarchra.chapxanal?ref=tn_tnmn

Women Rights in Islam

مافه کانی ئافرته له

ئیسلامدا

Modernising or Outdated?

ئایا مافه کانی ئافرته مافی کۆنه په رستن

یا خود هاوچه رخن؟

Written by: Dr. Zakir Naik

نوسهیی : د. زاکیر نایک

Translated by: Abubakir Ahmed Khidir (Third year,

Salahaddin University)

وهرگیرانی: ابوبکر احمد خدر (قوتالی منههم، زانکوی سه لاهه دین)

Supervised: Truska Muhamad Alaadin

به pdf کردنی: سامان عبدالرحمن

ناوی مکتیب: مافه‌کانی نافرمت له ئیسلامدا.....

نوسینی : د. زاكیر عبدالكریم نایك

ومرگيراني/ ابوبكر احمد خدر

تایپ : ومرگير

بهرگ/ ئیبراهيم صالح

سهرپرشتی ئینگلیزی : قروسکه محمد علاءالدین

چنی کوردی/ موسا محمد ته‌دیزاین و هه

نرخ (3000) دینار

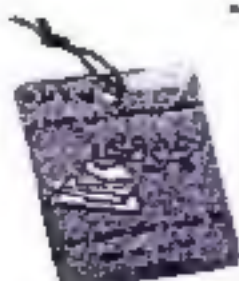
تیراژ ۱۰۰۰ دانه

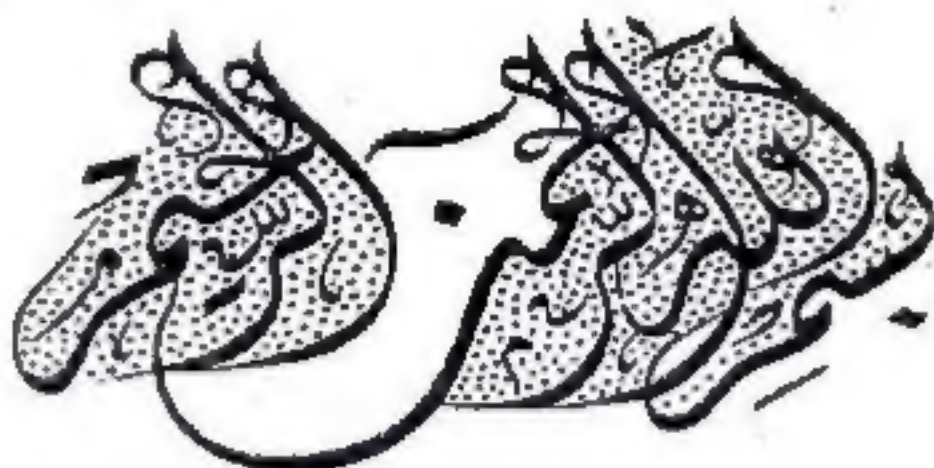
له به‌ره‌یوه به‌رایه‌تی گشتی کتیبخانه گشتیه‌کان ژماره سپاردنی (۱۷۵۴)

ی سالی 2016 ی پێدراوه.

به‌ره‌می هاوبه‌شی (خانه‌ی چاپ و بلاوکردنه‌وه‌ی چوارچرا) و

کتیبخانه‌ی جودی له هه‌لادزی .

.....دىيارى بىت بۇ بەرگىز

.....ئەلەيىمىن بىرات

.....بەرۋارى/

بەنومىدى ئوغاى خىرى جەلەبىت و سودو قازانجى دىنلەيى و قىيامەتى .

پېشكه شه:-

- ✓ به دايك و باوكي نه زيزم.
- ✓ ماموستاي خوشه ويستم "تروسكه محمد علاء الدين"
- ✓ توي خوښه ري نازيز.
- له گه نې به ديكر دني هره له يه ك يان هه بووني هه رېشنهارنك تكايه
- ناگادارم بكه نه وه له رتگه ي

➤ Mail. Abubakrghazali93@gmail.com

➤ Mo. 0750 194 19 95

پیشه کی "وه رگیژ"

ئیسلام نایتیکه کۆمه ئی یاسای بنه ره ئی و ماف و ئهرکی له سه ر مرقوف
داناوه و مافی هه موشتیکه دپاری کردوه چ جایی مافه کانی ئافرهت. چون
ماف و ئیمتیازی بۆ پیاو داناوه هه رواش مافی ئافرهت له باوهش دهکات
و پارتزگاری لهدهکات.

ئه وه تا هه ر ئیسلام بوو که ئافرهتانی له زینده به جایی پزگاکرد له سه ر
ده می نه فامیدا. نه گه ر ته ماشی ئیسلام بکه یت و به وردی له کرۆک و
ناوه رۆکی نیگهی ده بیی که ئیسلام به چه ندان سه ده له مه وه به ر مافی
به ئافرهت نه ک هه ر ره وا بیئیه و بگره ده بیان هله ی به رزی پێ
به خشیوه وه ک به هه شت له ژێر پێدا بوون و مامۆستای په رو مرده ی
کۆمه لگا. که مرقوفایه تی پێشتر و ئیستاش له گه ئ دا یت . وه ک ئیسلام
نه یان توانیوه نه ور تزه له ئافرهت بئین ..

نه مرقوش له کۆپرو کۆپونه وه و به رنامه ته له فیزیۆنیه کاندا یاس له وه
ده کرت و دهش بیسترت که ئیسلام ماف به ئافرهت نادات و یاخود

ئەگەر ماق پېشدايىت ئەوا ئەوانە مافانىكى كۆنەپەرستى و ئەمرۆ
باويان ئەماوە يان بەشېوھەيەكى دېكە لەگەڵ سەردەم و تەكنەلۇژيا
ناگونجېن.

بەلام ئەمانە ھەرقمەن و ھېچى دېكە، لەسەرچەم بوارە جياوازەكاندا
پېشكەوتنى زانست و زانيارى ھىماو موعجيزەي ئىسلامى سەلماندووە،
دەيىت لە ئىسلامدا تېببىيەكى گىرنگ پەچاوبكەين .

كە دەين ئىمە ئىسلام لە تاكى موسوئلمان ياخود لە گۆمەلگەي
ئىسلامەووە ئەناسين، چونكە ئەوان ناوتنەي ئىسلام نين، ئەگەر
بمانەوت لە كرۆكى ئىسلام تېببىيەكى دەيىت لە خودى قورئانەووە يان
فەرمودەكانەووە ئىسلام بناسين و فېربين.

واتە، دەيىت لە قورئاندا بەدواى نرخ و بەھاي ئافرەتاندە بگەرئين
ئەك لەئەملاو ئەولاي دېكە، بۆيە لێرەدا نايك بەوردى باس لە نرخ و
بەھاي ئافرەت دەكات لە ئىسلامدا كە ھەردوو پەگەز ئەواوكەرو
پەكسانن لە ئىسلامدا و ھېچ جياوازىەكيان لە ئىقواندا نىە.

و. ابوبكر احمد

قۇناغى سىتەم، زانكۆى سەلاحەدين

نايك لەچەند دېرېڭدا

ھەرچەندە ژيان نامە و ناساندىنى دىكتورزاكىرنايك لە چەندىكتىپاندا
و لە مائىپەرەكانى ئىلتەرىنىت، ناسىندىراوۋە بەلاى خوتىندەوارو
رۇشلىپىرانى كورد نامۇوۋ غەرىب نىيە. كەبەسەدان ووتارو دىبەيت
وموناقەشەى تۆماركراوى ھەپە، وەلامى زۆر بەپىزو بەتېز، دەداتەوۋە
كەتېنوبەتى گومانكاران لەبىيابانى ووشك ھەلاتوى جەھل و نەزالىن
تېرناودەكات بۆيەلىرەش بەپىتوستان زانى كورتەپەك لەژيانى نەو
دەريا زانىاربەى كەبەكۆمپىوتەرى ئىسلامىش ناسرۋە، بەتۆى خوتىنەر
ناشانتىركەين...

دىكتور زاكىر عبدولكريم نايك لە ۱۸ ئۆكتەبىرى ۱۹۶۵ لە مۇمباي
ھىندىستان لە داپك بوو، خىزانەكەى ناوى "قەرھات" و خاۋەلى دوو
مىندالە بە ناوى "فارق و پوشدە" ھەر لەشارى مۇمباي خوتىندى
تەواوكردوۋە پروانامەى دىكتوراي بەدەست ھىناۋە، لەسالى ۱۹۹۱ دەستى
بە بانگىخاۋازى "دعوۋە" كىردوۋە، ھەرىكە لە پەرتوكە پىرۋەكالى ناينە
جىاۋازەكانى ۋەك ناينى (ئىسلام - مەسىحى - يەھۇدى - ھىندۇسى -
بوزى) بەكانى لەبەرە، بىۋىئەم مەبەستەش سەردانى چەندان ۋىلاتى كىردوۋ
"ئەمىرىكا، مەسۇدىيە، ھۇنكۇنگ، كوتت، مەنگاقورە، ئوستوراليا، باشورى
ئەفرىقا، بەحرەين، قەتەر، ئەمەرىكاي باشور، تايلاند، كەتەدا، ھىند،

به سهر كه ونوبې به شداري له چندان كږو دبالوگ كړدووه. باوترشپښ
برېښي بوو له وديالوگه ي كه له گهل دكتور وليم كامېل كړدى له
شيكاگو نه مريكا له اتيسانى ۲۰۰۰

به رنوبه ي كه بال "ناشتى" نه كه كه نالېكي جهانى نېسلا ميه و رږبه ي كږ و
ديبه پته كالى له م كه نانه وه په خش ده كړنت. نه مه بېتجگه له وه ي كه له پنگاي
(كو فار-كاسنيت) وه چالاكيه كاني بلاو ده كړنت وه. نايك له چهلر
نه له لزيون و كالي نېوده و له تېشدا دهرده كه وېنت و باسگېتشت ده كړنت بو
چاپېكه ون. چندان كنښى داناوه به ماوى " نايه فورنان وتې خوا به.
فورنان و زانستى هاو چهرخ "

Definition

پېناسەي "ماف"

According to the Oxford dictionary, 'Women's Rights are the rights that promote a position of social and legal equality, of women to men'

بە يېنى فەرھەنگى ئۆكسفۆرد، مافەكانى ئافرىقا ئەو مافەن كە

پېنگەي كۆمەلەبەتى و بەكسانى ياساين بەرزەكەمەو بۆنستى پېاو

According to the Oxford dictionary, 'they are the rights, claimed for the women, equal to those of men, as regards to suffrage that right to vote, as regards to property, etc'.

ھەر بە يېنى فەرھەنگى ئۆكسفۆرد، ئەو مافەن كە بۇ ئافرىقا

داواكارون بەكسان بى بە مافەكانى پېاو، ۋەكو مافى دەنگا و مافى

سامان ھېتد.

'Modernising', according to the Oxford dictionary means, 'to make modern, to adapt to modern needs or habits'.

بۆنكردەو، بە يېنى فەرھەنگى ئۆكسفۆرد ۋاتە تارەكردەو "ھۈجەرج".

بۇ گوبجاندنى بەرىت و پېداۋىستىەكان،

And according to the Webster's dictionary it means .. 'To make modern, or to give a new character or appearance - e.g., to modernise one's ideas'.

بہ بی فہرہنگی ویستہر واتہ. تازہ کردنہوہ یا خود پیدانی
سمہ تیکی بوئی یان پروالہ تیکی نوئی۔ بۆسموہ نوئکردنہوہی
بیروکہ کانی کہمیک.

In short, modernising is a process of updating or opting for the betterment of the present status itself - It is not the present modern status itself.

بہ کورئی، تازہ کردنہوہ قوناغبنکہ لہ نوئکردنہوہ یان باشترکردنی بارو
دوخہ کہ حوی۔ نہوہ نہیا دوحینکی بوئی ہہوکہ بی یہ

Can we modernise ourselves, to master our problems, and to realize a new way of life, for the whole human race?_and inexperienced armchair experts, as how a life should be lived by a woman.

نابہ دہتواین حۆمان بوئی بکہ بیہ نہوہ بیی بہ گہورہی کیشہ کاساب
دہرک بہ رتگاہہ کی بوئی زبان بکہ بی، بۆ نہژادی مرؤف؟

I am not concerned about the modern ideas, the conclusions and the categorical statements made by scientists

من تەداحولى بىرۈككەكالى ھەۋچەج ناكەم كەلەلەن راندو
پروفىسۆرە ناشارەراكالەۋە گوتروپ، كە چۇن زيان لاي ئاھەم
گوزەردەكات.

I am going to base my conclusions and considerations on truth, which can be proved by experience. Experience and unbiased factual holistic analysis, are the sure test, between the gold of truth, and the glitter of theory.

من تېشىك دەجەمە سەر تەجام و بىرورپاكان لەسەر بىەماي راستى،
كە نەرمون و تاقىكردنەۋە دەپنەسەلمىتت، شېكردىنەۋەي نەزمون و
راستى بىلەن تاقى كوردنەۋەي راستەقىيەن ئەنتوان راستى زىرپى و
نېۋرى بىرىقەدار دا...!!!

We have to check our thinking against reality, otherwise many a times, our mental process will go astray - Indeed the great brains of one time, believed that the world was flat.

بىۋىستە بىر كوردنەۋەمان بېشىكىن لەئاستى واقىعدا، ئەگەر سا رۇر
كات پىرۇسەي بىرمان بەرەو گومرپى دەچىت، لەراستىدا
سەردەماتىك زانكان پىنار و بۈۋە كە زەۋى تەخت بۈۋە.

Women Rights in the West

ماڤه ګانې نافرته له رڼاوا

If we agree with the 'Women's rights in Islam', as portrayed by the Western media, you have no option, but to agree that the 'Women's rights in Islam' are outdated.

نه ګر ټيمه ماڤه ګانې نافرته مان قبوليت له نېسلامدا، هه روه ګ له مېدې رڼاوا، بيه ګان وټنه يان کټنراوه، هېچ بزارده يه کت بيه به ټکو هاوړا ده بېت که ماڤه ګانې نافرته له نېسلامدا کونه پهرستن

The Western talk of women's liberation is actually a disguised form of exploitation of her body, deprivation of her honor and degradation of her soul.

قسه ي رڼاوا، بيه ګان له سهه ر نازادي نافرته، له پامنيدا برتیه له شپوه بيه ګي په رده پوښکراو له چه وساندنه وه ي جه سته ي، نه هېشني پټري، نزمکړدنه وه ي ګياني.....

The Western society which speaks of upgrading the status of women in Islam, have actually reduced her status to concubines, to mistresses, to society butterflies, which are mere tools in the hands of sex marketers and pleasure seekers, which are disguised behind the colorful screen of art and culture.

كۆمەنگەي پۇزناوا كە قىسە لە بارەي بەرزكەنەوہى دۇخ وەہاى
ئافرىقا دەكات لە ئىسلامدا، لەپاسنىدا دۇخى ئافرىقىيان نىزمكردۇتەوہ
بۇئاستى جارىہ، خانم، پەرواىہى كۆمەنگە، كە نامبىرىكى لە ژىردەستى
بەفائە سىكىسيەكادا و لەژىر دەستى نەواىہى بەدواى خۇشېدا
دەگەرىش. كە لە پىشتى شىشەبەكى مەوہى كالتور و ھونەردە
بەردەپۇش كراون.

Women Rights in Islam

مافه گاني نافرته له ئيسلامدا

Islam's radical revolutionary support, gave women their due right and stated in the days of ignorance .. 1,400 years ago.

شورپشي پادېكاني ئيسلامى، مافى نافرته د اووه وده ريخستوه له پوژاني نه راني... ۱۴۰۰ سال له مه و بهر.

Islam's objective was and continues to be, to modernise our thinking, our living, our seeing, our hearing, our feeling and striving for the women's upliftment and emancipation in the society.

نامانجى ئيسلام بريى بووه له نوټ كړنه وهى بير كړنه و دمن، زيانمان، بېنيمان، بنسټمان، هه ستمان هه روه ها جه بات كړدن بو بهر ز كړنه وه و نازاد كړدن نافرته له كومه لگادا و بهر ده و اميش ده بېټ

Before I dwell further with the topic, I would like you to make note of a few points.

پيش نه وهى ريانر له بانه ته كه بدوټيم، جه زده كه م مه رجي مه سيك

تېمېنى بده يټ

* Approximately one fifth of the world's population consists of Muslims. There are different Muslim societies - Some may be close to Islam, some may be far away from Islam.

بریکه ی ۱ له سه ره ی دابشتوانی جهان بیک هانوه له موسولمان
کۆمه لگه ی موسولمانی جیاوازه من له وانیه هه ندیکیان له ئیسلام
بیک بن، له وانیه هه ندیکیان دورین له ئیسلام

* The 'Women's rights in Islam' should judge according to the authentic sources, and not what individual Muslims do, or what the Muslim society does.

دهیت مافه کابی نافرمت له ئیسلامدا به پتی سه رچاوه راسته کان
بریارین له سه ربریت، نه ک نه ودی که ناکی موسولمان دهیکت، یا
کۆمه لگه ی موسولمان دهیکات.

* The authentic sources of Islam are the Qur'an, which is the word of God, and the authentic Sunnah, and the traditions of our beloved Prophet (peace be upon him).

سه رچاوه راسته قینه کابی ئیسلام برتین له فورنان که ونه ی حویه
ههروه ها سونه ت و خوړه وشتی پتعه مبه ری خوشه ویستمن "سه لامی
حوا ی له سه ربیت"

* Qur'an will never contradict itself, nor will the authentic Hadith contradict itself... neither will these two authentic sources, contradict each other.

هه رگیر قورئان نا کوکی تېدا بیه، نه فەرموده ی صحیحین
نه دوو سهرچاوانه هیچ دزیه بیه کیان نېدانیه

* Sometimes the scholars differ, and many a times, these differences can be removed by analyzing the Qur'an as a whole, and not just by quoting one particular Verse. Because if one particular verse of the Qur'an is ambiguous many a times the answer is given somewhere else in the Qur'an - Some people quote one source and neglect all the other sources.

هه ندی جار راناکان حیاوازن، زورجار نه م حیاوازیانه نامین به
لنکدانه وهی قورئان و دک هه مووی قورئان " نه ک ته بیا نه ونه به ک له
نابه تیکی نایه تدا، چوکه نه گهر نایه تیکی نایه ت له قورئاندا پارو
بوو زور جار وه نامه که له شو تیکی تر دواړه له قورئاندا هه ندیت
خه لک به ک سهرچاوه وهرده گرن و سهرجه م سهرچاوه کانی تر
فه راموش ده که ن.

* It is the duty of every Muslim, male or female, to seek the pleasure of God, and to act as His trustee on this world, and not to try and gain fame or satisfy one's own ego.

ئەركى ھەموو مۇسۇلماننىڭ (ئەر ۋە ئايال) بۇئەۋەي رەز مەسدى خو
بەدەست ھېيئەت ۋە كاريكات ۋەك راسپاردەي ئەو لەم جېپەدە،
ئەۋەك ھەۋى ناۋبانگى ۋە جۇپەسەدى خۇي بەدات

Islam believes in equality of men and women – 'Equality' does not mean 'identity'.

ئىسلام باۋەرى بە يەكسانى پياۋان ۋە ئايال مەيە – يەكسانىش بەۋادى
" ۋەك يەكى مەپەت "

In Islam, the role of a man and woman is complimentary, it is not conflicting. It is that of a partnership, it is not contradictory, so as to strive for supremacy. Where 'Women's rights in Islam' is concerned, I have divided it into 6 broad categories.

لە ئىسلامدا، رۇلى پياۋ ۋە ئافەت ئەۋاۋكەرى ئەۋەك ۋە مەلەلەن ئەۋە
ھەۋرپەنە، ئاكۆكى نە، جەنەكەردە لە يىماۋ بەرۋى ۋە بىلەيدە، لە
ئىسلامدا، مافەكانى ئافەت بايەجيان يىدراۋە، مەش دىبەشم
كردوون بە سەر شەش جۇرى فراۋاندا.

Six Categories of Women Rights in Islam

شەش جوړ له مافه کانی ئافرهت له ئیسلامدا

The first are 'the Spiritual rights', second are 'the Economical rights', third are 'the Social rights', fourth are 'the Educational rights', fifth are 'the Legal rights', and last are 'the Political rights'.

په که میان "مافه گیایه کان" دووهمیان "مافه نابوریه کان" سته میاں
مافه کومه لایه تیه کان چوارهمیان "مافه په روډ ددیبه کان"
پنجه میان "مافه یاسایه کان" شەشهمیان "مافه سیاسیه کان"

Sex is Not the Criteria to Enter Paradise: The greatest misconception that the West has about Islam, is that they think... 'Paradise in Islam is only meant for the male - it is not meant for the female'.

ډه گهر بنه مای چوو به به شت لیه! گهر ورتیږی هله ټینگه یشتی که
ږوژناوا هه یه تی به راسه ږ به ئسلام، نه وده که پټیان وایه به به شت
له ئیسلامدا ته بیا یو ډه گهری نیریه یه. یو ډه گهری مینه به

This misconception can be removed by quoting from Surah Nisa, Chapter. No. 4, Verse No 124, which says, 'If any of you do deeds of righteousness, whether it be male or a female and has faith, they shall surely enter Paradise and not the least injustice shall be done to them'

نه و هه له تېگه پشنه ش ده تواريت په تېکرته وه به و ته به ک له سوږه تي
النساء به شي ۴، نايه تي ژماره ۱۲۴ که ده فهرمويت، نه گهره رکامېک
له نيوه کاري باش ته حجام بد ت نړ بېت ين من له کاتېکدا نېماندر
بېت، نه و ده چينه به هه شنه وه و به هېچ شتو ديه ک سته مي
ر لېناکريت.

A similar thing is repeated in Surah Nahl, Ch.16, Verse No.97 which says .. 'If any of you perform good deeds, be it a man or a woman and is a believer, We shall give you good life and We should reward you for all your good works'.

هه مان شت دوباره بوته وه له سوږه تي لنحل به شي ۱۶، نايه تي
ژماره ۹۷، که ده فهرمويت نه وه ي له نيوه کارو کرده ودي چاک بکات،
پياو بېت يان ناهرت له کاتېکدا بر و دار بېت، نيمه ژباړنکي کامهران و
ناسوودنه ان له ديا دا پېده خشين، له قيامه پيدا پاداشتن
ده ديه وه له و کاره ماشاي که کرده به

Just because in Islam, sex is not the criteria to enter Paradise, will you call such rights in Islam as modernising or outdated?

تنہا لہ بہرئہ وہی لہ ئیسلامدا، رہ گہر بنہ مای چوہ بہہشت بہ
بہنہ و مافانہ لہ ئیسلامدا دہ ئیت مای ماوچہ رخ یان کوہ بہرست؟

1- *Spiritual Rights of Women in Islam*

مافه گیانی ئافرهت له ئیسلامدا

Another misconception is that, which the Western media has, that, 'The woman has no soul'. In fact, it was in the seventeenth century, when the Council of wise men, gathered at Rome, and they unanimously agreed that the woman had no soul.

هه‌له‌ تینگه‌ یشتنێکی دیکه‌ که مه‌یدیا رۆژنאוێیه‌کان هه‌یا به‌ نه‌وه‌یه‌ ئافرهت هیچ گیانیکی به‌. له‌ پرستێد نه‌وه‌ له‌ سه‌ده‌ی چه‌فده‌هه‌م و بوو، کاتێک نه‌نجومه‌ی پیر له‌ (پۆما) کۆبووه‌وه‌، به‌تیکراپی ددنگ هاوڕابوون که ئافرهت هیچ گیانیکی نه‌.

In Islam, man and woman have the same spiritual nature. It is mentioned in Quran, Ch.4, Verse No 1, which says that, 'O humankind reverence you're Guardian Lord, who has created you from a single person and created like nature his mate'.

له‌ ئیسلامدا پیاو ئافرهت هه‌م له‌ گه‌یسه‌ سروشتیان هه‌یه‌ نه‌وه‌ش له‌ قورئاندا باسکراوه‌، به‌شی ٤، ئیه‌تی زماردا، که‌ده‌ئیت: ئه‌ی چه‌لکبه‌له‌خه‌شم و عاڕه‌رای له‌وه‌ پهره‌ردگاره‌تان حۆ بیارترین که‌ئنه‌وه‌ی له‌تاکه‌نه‌ه‌ستیک دروست کردووه‌، هه‌ر له‌وه‌ نه‌ه‌ه‌مه‌ش هاوسه‌ره‌که‌ی به‌دی هه‌تاوه‌.

A similar thing is mentioned in Surah Nahl, Ch 16, Verse No.72, which says that, 'We have made for you companions and mates of your own nature'.

هه مان شت له سوړهې النحل بهشي ۱۶، نايهتي ژماره ۱۶: که
ددهرموت، نيمه هر له خوتان هاوسه راتمان پوهدي هيناوت

In Surah Al-Shura, Ch.42, Verse No.11, it says, 'He is the one who has created the heavens and the earth and has made for you pairs from among yourselves'.

له سوړهتي الشورا بهشي ۱۱ نايهتي ژماره ۱۱ ددهرموت، جو
نهوزاتهيه که ناسمان و رهوي دروست کردووه و له پياو حوتاسا
نبرو مې بهدي هيناوه.

Just because the spiritual nature of a man and woman is the same in Islam, will you call such rights in Islam, as modernizing or outdated?

تهنيا له بهر نهوهي مافي گياني پياو ثافرت له نيسلامدا وه كويه كه،
نډيه نو بهو جوړه مافانه دهليت مافي هاوچه رح بان كو بهو؟

The Qur'an clearly mentions that, 'God has breathed somewhat of His spirit into the human beings'.

قورئان به پرونی ئامازه به وه ده گات، حوا به شیک له گیانی خوی
خستۆنه مرفقه کابه وه.

If you read Surah Hjr, Ch.15, Verse No.29, it says, 'When I have fashioned you in due proportion and have breathed into you something of my spirit, fall you down in obeisance'.

له گهر سورته الحجر به شی ۱۵، ئایهتی ژماره ۲۹ بخوینبته وه،
دههه رموت جا کانتیک ریت و پیک و ته ووم کرد، له ورۆحه تابه تیهی
که من (به دهینه زی نه ووم)، پیمبه حشی، نه وههه مووتان کپووشی بۆ
به رن (کپووشی رنزههه رمانی حو)

A similar thing is repeated in the Qur'an, in Surah Sajdah, Ch. 32, Verse No.9, which says, 'Then He fashioned him and breathed into him of His Spirit...'

شیکه هه مان شیه له قورئان، دوسره بۆته وه، له سورته السجده
به شی ۳۲ ئایهتی ژماره ۹، که دههه رموت، نادهه میرادی دروسه کرد
پاشان له گیانی خوی فوی پیا کرد...

Here, when God refers to as 'Something of My Spirit, is breathed into the human beings' - it does not mean, a sort of incarnation or a pantheistic form. It means that Allah has given to every human being something of His spiritual Nature, and the Knowledge of God Almighty, and coming closer towards Him.

لېږدا، کانتیک خوا ناماژه به شتیک دهکات "به شیک له گیانم به مرفوفا
کړده". وانای نه وه نه، جوریک له گیان به به رد اکړد یان شیوه
بونی خوا، وانای نه وه په که خوا به به رجه مرفوفا کانی به خشیوه
به شیک له سروشتی گیانی خوئی وړانست وزایاری ونزیک بونه وه له
خوئی.

Here it refers to both Adam and Eve (may peace be upon them) - Both were breathed something of God's Spirit. Again we read in the Qur'an, that Allah has appointed the human being as His vicegerent, as His trustee,

لېږدا نه وه ش ناماژه به بوه ردووک "ددهم و حهوا" پمرای خوین
له سهریت "هر دوکیان شتیکیان له گیانی حوا پیاکراوه دوباره
قورنان دهوئینه وه خو مرفوفا وهک جینیشین وهک راسپردهی
خوئی داناهه

as is mentioned in Surah Isra, Ch.17, Verse No.70, which says, 'We have honoured the children of Adam and bestowed on them special favours'.

هەوەك لە سوورەتى الاسراء بەشى ١٧ ئايەت ژمارە ٧٠ دەقەرمووت.
ئەمە رەزمان لەهەودگانی ئادەم گەنە و پەنما بەحەمىيون هاوکاری
ئایەت.

Note, here all the children of Adam have been honoured, male as well as female. There are some Religious scriptures, for example the Bible, which puts the blame on Eve for the downfall of humanity.

تەبىئىي، لێرەدا سەرچەم ئەوگانی ئادەم رەزبان لێگەراوە . رەگەری نێر
هەروەها رەگەزى مە سەتەك پەراوى ئىنى هەس . بۆمۆنە ئىفجیل .
كە ئۆمەى جەوا دەكات بۆنە هەمەتەكانى مەرفەتەتى.

In fact if you read the Qur'an in Surah Araf, Ch.7, Verse No.19 to 27, Adam and Eve (may peace be upon them both) are addressed, more than a dozen of times. Both disobeyed God, both asked for forgiveness, both repented, and both were forgiven.

له راستیدا نه گهر له قورئاندا سوږه تی الاعراف په خوښیته وه به شی ۷
 نایه ۱۹ تا ۲۷ نادم و جهوا" سهلامی خویای له سه ریث ریتره
 دواړه جار ناماژهبای پتکراوه. هردو وکیان بن نه مری خویان کرد.
 هردو وکیان داوای به خشنیان کرد، هردو وکیان گه پانه وه، هروها
 هردو وکیان به خشران.

The Qur'an does not blame Eve for tempting Adam to eat the forbidden fruit or for the downfall of man, as has been done by the Bible and other scriptures. In Surah Al-Aaraf, Chapter, verse 19-27

قورئان سه رره نشی جهوا ناکات بو هاندانی نادم بو حواری میوه
 فه دمه کړوه که مان نه هامه تیه کانی مرؤف، هروهک له نخیل و
 په پراوه کانی تردا گو تراوه، سوږه تی الاعراف له نانه تی ۱۹ تاوه کو ۲۷
 له سه رته وه ده دویث

There is not a single passage in the Qur'an that only points to Eve. However there is one verse in the Qur'an from Surah Taha chapter 20, verse 121 which specifically puts the blame on Adam (Pbuh).

هېچ ده ٲٲك له ٲورئاندا نېه كه ته ٲها نامارزه ٲٲٲ ٲو ٲهوا. له گهل
ته وهشدا، نايه ٲٲك له ٲورئاندا هه به له سوږه ٲي ٲه به شي ٲٲ نايه ٲي
ژماره ١٢١ كه به نايبه ٲي لومه ي نادم دوكات

In the Bible, if you read Genesis, Ch. 3, only Eve is held responsible (May peace be upon her) for the downfall of humanity. And according to the doctrine of 'Original Sin', because of Eve (May peace be upon her) the whole of humanity is born in sin.

له ئېنجهلېدا، ته گهر كٲٲي "دروسٲېوون" بخوٲېنه وه به شي ٣، ته ٲيا
ٲهوا به ٲرسپاريه ٲي هه لگرنوه "سهلامي ٲواي له سه رٲٲٲ" ٲو
ته هاهمه ٲيه كاني مرؤفايه ٲي. هه روه ها به ٲٲي ٲيرواوه ري "يه كه مين
ٲوان" له بهر ٲهوا "سهلامي ٲواي له سه رٲٲٲ" هه موو مرؤفايه ٲي له
ٲواندا له دايك موو.

A- *Does Pregnancy Uplift the Women or Degrade?*

نایه سکېړیون پله ی نافرته به رزده کاته وه

یان نرمی ده کاته وه ؟

If you read the Bible in Genesis, Ch. 3, Verse No.16, it says that, 'To the woman He (God) said, "I will greatly multiply your pain in childbearing; in pain you shall bring forth children, yet your desire shall be for your husband, and he shall rule over you."

نه گهر له نینجیلدا کتبی "په بدابوون" بحوئینه وه به شی ۳ خه تی
ژماره ۱۶ ده ئیت به زوری ناراری مندال به خشیت چه دجاره
ده کم، له و نازارمدا تو ژباړ به مندال دمه خشیت، له کاتیکدا نه و
دا حواره به ده ست میړه کته، نه و بریار ده دات.

That means, pregnancy and child birth has been said in the Bible to degrade the women and the labour pain is a sort of punishment. In fact if you read the Qur'an, pregnancy and child birth have uplifted the women.

ۋاتە، مەندال بۈۈن ۋ سىكېرېۋىن لە ئىسجىدا گوتراۋە بۇ ئىزىمكىدە ۋەي پەي ئافرىقا، ئازارەكەشى جۆرىكە لە سزا لە پاستىدا ئەگەر قورئان بىخوتىتە ۋە، مەندال بۈۈن ۋ سىكېرېۋىن پەي ئافرىقا بەررىكردۈتە ۋە.

If you read Surah Nisa, Ch.4, Verse No.1, it says, 'Respect the womb that bore you'. It's mentioned in Surah Luqman, Ch.31, Verse No.14, it says, 'We have enjoined on the human being to be kind to the parents, in travail upon travail did their mother bore them and in years twain was their weaning'.

ئەگەر سۈرەتى النساء بەشى ۱، ئايەتى ژمارە ۱ بىخوتىتە ۋە دەھەرموت: رتۇز لە ۋ مەندال بە بىگرە كەزىيانى بەتۇ بە خىشپە لە سۈرەتى لقمان دا باسكراۋە بەشى ۳۱ ئايەتى ژمارە ۱۴، دەھەرموت: ئىمە فەرمانىمان بە مەۋقەكان كىردۈۋە كە ئەگەر دايىك باۋكىيان مەھەبەن، ئازار لە دۋاي ئازار دىكىيان ژيانى بەتەۋان بە خىشپە ۋ بۇماۋەي دوۋ سالىش شىريان پىندە درىت

A similar thing is mentioned in Surah Ahqaf, Ch.46, Verse No.15, it again repeats, which says, 'We have enjoined on the human beings to be kind to his parents'. To be kind to the parents - in pain did their mother bore them, and in pain did she give them birth - Pregnancy in the Qur'an has uplifted the women not degraded her.

هه مان شت له مورېنې الاحقاف دا پاسکراوه، به شې ۴۶ نایه تی ژمارد ۱۵ دیسان دوباره ده بڼه وه، که ده فېرمویت، نیمه فېرماسمان به مړوځه کال کردووه که له گهل دایک بوکیان مهره یان بن، نیمه فېرماسمان به ناده مېرد داوه که چاکه کارو چاک رېه تر بیت له گهل دایک و باوکیدا، دایک به ناراره وده تی گرتووه و به دهم نیش و ناراده بوویه تی. له غورنانه، سکېری نافرمانی به زکردووه ته وه به ک برم.

Just because pregnancy has uplifted the women in Islam will you call such rights in Islam as modernizing or outdated?

ته نه له بهرته وه ی سکېریون پله ی نافرمانی به زکردووه ته وه له نیمه لاما تو ده لیتیت نه م جوړه ماف به له نیمه لاما هاوچه رحن یان کونه باور...؟ !!

B- Criteria in the Sight of God to Judge C-Male and Female

بىنەماي داد پەرۋەرى لە دىدى خوا بۆرەگەزى نىر و مى

The only criterion for judgment in the sight of Allah is 'Taqwa', 'God consciousness' or 'righteousness'. It is mentioned in Surah Hujurat, Ch.49, Verse No.13 'O humankind, We have created you from a single pair of male and female and have divided you into nations and tribes, so that you shall recognize each other not that you despise each other and the most honored in the sight of God, is the one who is the most righteous'.

ئاكە بىنەمايەك بۆ ددوهرى لە پرووى خوا بىرىنە لە "تەقو"
خۇپاراستن" لە سوپەتى لىجورىت بەشى ۴۹ ئايەنى ۱۳ باسكراۋە.
ئەى خەلىكەبىنگومىن ئىمەھەمووتانمان لە نىرو مەپەك
دروستكردوۋە(كەباۋكە ئىدەم و دايكەخەۋايە) و كردوومانى
بەچەندەما گەل و تىرەو ھۆزى جۆرەجۆر، تا بەكتر سامس و
پەيوەندىتان خۇش بىت بەيەكەۋە بەپارسى بەرتىزىنتان لای خوا
نەو كەسابەنان كەرفۇرتىر لەخوارسەو ھەرمانىبەردارى خەۋە،
بىنگومان خوا راناۋ ئاگايەبەھەموو ر

Sex, colour, caste, wealth has got no criteria in Islam- The only criteria in the sight of God is 'righteousness', neither is sex the criteria for God to reward or to punish a person.

په گهر، په رنگ، هوز، سامان هيچ بنه ماياں به له نه سلامتلا. ناکه
بنه ما له لای خوا برينه "له خوا به رستى" په گه زيش بنه ما به له لای
خوا بونړیک بوبه وه یاں سزادانی که سټیک

If you read Surah Imran Ch.3 Verse No.195 it says 'I will never suffer the loss of any of you, be it male or female, you are companions unto each other'.

نه گهر سوړه تی ال عمران به شی ۳، نایه ی ژماره ۱۹۵ بحوث بنه وه،
دده رمویت: من کارى هيچ کامتان به هيرق نادم چ نرينه چ ميبه.
نټوه هاوړئ وهاوکاری به کترن.

C- Equal Moral Duties for Men and Women

يەكسانى ئەركە ئاكارىەكان بۇ پياو ئافرىت

I had started my talk by quoting a verse from the Qur'an from Surah Al Ahzab, Ch.33, Verse No.35, which says,

قسه‌کاسم به نایه‌تیک‌کی قوردر ده‌ست، پیکرد له سورته‌تی الاحزاب
به‌شی ۲۳، نایه‌تی زمارد ۳۵ که ده‌فه‌رمونت.

'For Muslim men and Muslim women, for believing men and women, for devout men and women, for true men and women, for men and women who are patient and constant, for men and women who give in charity, for men and women who fast and deny themselves, for men and women who guard their chastity, for men and women who engage much in God's praise, God has prepared for them forgiveness and a vast reward.'

به راستی پیاوان و ناهردتانی موسولما، پیاوان و ناهردتانی نهامدار،
پیاوان و ناهردتانی ملکه چ و همرمابهردار. پیاوان و ناهردتانی راستگو
پیاوان و ناهردتانی خوگر. پیور و ناهردتانی لهخوا ترس، پیاوان و
ناهردتانی به خشنده. پیور و ناهردتانی رۆزووان. پیاوان و ناهردتانی داوت
پاک و نه و پیاو و ناهردتانی که رۆر یادی خوا دمکه. به خشین و لی
بوردهبی و پاداشی رۆر مهر و بن سبوریا نه لانه خوی گه ورده و
ناماده کراوه (هه که دسیان به چوینشت پتی شد دهبی)

This verse indicates that the spiritual duties, the moral duties, for the men and women in Islam are the same - Both have to believe, both have to pray, both have to fast, both have to give in charity, etc, etc. But the women have been given certain concession in Islam.

نه و نه به ته وا بېشانده دات كه نه ركه گيانى و ناكاريه كان بو بياوان و
نافره تان له نيسلامدا وهكو په كن- ههر دو كيان دېنې باوه ردارېن،
ههر دو كېن دېنې نوژنيكه س، ههر دو كيان دېنې پوژو بگرن، ههر دو كېن
دېنې خپرومېند بن هتد به لام له نيسلامدا نافره تان به خشراون

If she is undergoing her menstrual period or pregnancy, she does not have to fast - She can keep those fasts later on, when she is more healthy.

نه گهر نافره ت له ماوه ي بېنوژني ماكانه ياخود له ماوه ي سكه پريويدا
دېوو، پتيوېست ساكات پوژو بگرن- ددېتوانيت نه و پوژوانه دواتر
بگرنيت، كاتيك ته بندروستې باشترېوو نوې گونج

During the menstrual period and during the postnatal period, she needs not pray also - she has been given the concession, and neither does she have to compensate it later on.

لەماوەی بێئۆتۆزیدا و لەماوەی مەدالەبۆیدا، پێویست ناکات ئۆتۆز بکات -

نەم بەخەمىيەى پێدراوە، و پێویستیش ناکات دووبارە پێان گەنەوه

Just because the moral duties of the men and women are equal in Islam will you call such rights in Islam as modernizing or outdated?

تەبەا لەبەر نەوێ نەزکە ئىکارىەکانى ئىفرەتن و پیاوان لە ئىسلامدا،

پەكسانن. تۆ لە ئىسلامدا بەم جۆرەمافەنە دەئىت مافى هاوچەرخ

ياخود كۆنەپەرست. ؟!!

2- *Economical Rights to the Women*

مافه نابور به کانی نافرته

Islam gave economical rights to the women 1,300 years before the West. An adult Muslim woman can own, she can dispose or disown any of her property without consulting any one, irrespective whether she is married or she is single.

نيسلام به ۱۳۰۰ سال بهر له رږژناوا مافه نابور به کانی داوه به نافرته. نافرته موسولمانی پنگه یشتوو دهنوائیت بیت به خاوه وې پره، دهنوائیت سامانه کهي به کارهنتیت بان دهست بهرداری بیت به بن نهوهی راپوړ به کهس بکات. به یوهندی به نهوهوه به که شوی کردبیت بان نا.

In 1870, it was the first time in England, that the West recognized the rights of the married woman, where she was allowed to own or dispose any of her property without consultation.

سالی ۱۸۷۰، په که مین سال هوو له نیگلته پرا، که پوژناوا دهرکی به مافه نابوریه کانی ناعره ناعره شوکړدوو کرد، که ده توابیت بیت به خوهی سامان پان به کاری پیتیت به بن پوژن کرد.

I do agree that the women were given their economical rights 1300 years ago - these are ancient rights - but the question is – 'are they modernizing or outdated?'

هاورام که ناعره ناعره ۱۳۰۰ سال له مه و به مافه نابوریه کانی ناعره پيسواره - ته مانه مافی کونن - به لام پرسپاره که نه و به - نایه نه واته مافی هاوچه رخن پان کوه په رستن ۱۹۹۹

A- Women on Job

نافرت له کاردا

A women in Islam, if she wishes to work she can work - There is no text in the Qur'an or the authentic Hadith which prevents or makes it prohibited for a woman to do any work, as long as it is not unlawful, as long as it is within the preview of the Islamic Shariah, as long as she maintains her Islamic dress code

نافرت له نېسلامدا، نه گهر خواری کارکردن بیت نه و دهتوانیت. هیچ دهفتیک له فورثاندا نه یان له فهرموودهی صحیح، که رنگری بکات یان فهدعه بکات که نافرت کار بکات، بهمه رجیک دیسانی نه بیت، بهمه رجیک له چوارچتوهی شهرعهی نېسلامی بیت. بهمه رجیک برترگاری له پوشای (الحجاب) نېسلامی بکات

But natural, she cannot take up jobs, which exhibit her beauty and body - Like for example, modeling and film acting, and such kind of jobs.

بهلام بهسروشی، باتوانیت جوړه کارانیک بکات، که جوسی حدود جهستهی دهریحات، بونموه مؤدتل، کاری فیلم، همدی کاری تر

Many of the professions and jobs which are prohibited for the woman are also prohibited for the man, for example serving alcohol, working in gambling dens, doing any unethical or dishonest business. All these jobs are prohibited for both men and women.

زۆرنگ له کارو پيشه کان که قه دهغه کراون بۆ ئافرهت ههروهها بۆ پياوېش قه دهغه کراون بۆ نمونه، پيشکه شکردي خواردنه وه کحوليه کان، کارکردن له يانه کاني قومار، نه جامداني هه رکارنکي دپاک و ناپه وشتي هه موو نه م کارانه بۆ هه ردوو په گه ز بۆر- م قه دهغه کراون.

A true Islamic society requires women to take up profession such as doctors. We do require female Gynecologists, we do require female nurses, we do require female teachers.

گۆمه نگه ي ئىسلامى راسته قينه داوا له ئافرهتان ده کات بۆته وه ي هه سديک پيشه بکه ن وه کو دکۆرى، نيمه پئوسيمان به "دکتۆرى ئافرهت" هه به، نيمه پئوسيمان به په رستارى ئافرهت هه به، پئوسيمان به مامۆستاي ئافرهت هه به .

But, a woman in Islam has got no financial obligations- The financial obligation is laid on the shoulders of the man in the family- Therefore she need not work for her livelihood.

به لامل، نافرته له ئېسلامدا هيچ نه ركنيكي داراي له سهر نيه- نه ركي
درې له سهر شاني پياوه له خزاندا- له بهر نه وه پتوسيت ساكات
كارمكات بوزيان وگوزهراني.

But in genuine cases, where there are financial crisis in which both the ends do not meet, she has the option of working. Here too, no one can force her to work - She works out of her own, absolute free will.

به لامل له حالتې نابيه تدا، كه قهيرانې داراي هه به كه هه ردوو كوئا
به به كترگه، نافرته بزاردهي كاركردنې هه به، لېره شدا، كه س
ماتو پت په ستاني بخاته سهر بو نه ودي كارمكات- موخوي كارده كات
به ته وادي سهر به سته.

As I mentioned earlier, the job should be within the limits of Islamic Shariah and within modesty levels. Besides the professional jobs I mentioned, they can work in industries and small scale factories which are so made that they exclusively employ ladies or have separate sections for gents and ladies staff.

هه روهڪ پيشتر نامازم پندا، ڪارهڪ دهيت له چوارچنوهي سنوري
نيسلام و ناستهڪاني داوين پاڪيدا يئت، سهرهراي ڪاره پروفيسر ٿانهڪان
ڪه نامازم پندا، دهتواس له ناوچه پيشه ساري و ڪارگهي بچوڪ
ڪاريڪهن ڪه نايهتس به ڪارمهندي ناهرت پاڻ به شي جياور له
خوده ڪرنت بؤ ستافي پياوان و خامان

She can also engage in business and when required, enter into transactions with gents through a Mehram such as her husband, son etc.

هه روهما دهتوانيت سهرفائي باررگاني يئت له ڪاني پئوسندا،
بچينه ناو ڪاروباري باررگاني له گهل گهوره پياوان له گهل مه حرهمي
وهڪ هاوسهري، ڪوري... هيتند.

The best example I can quote is that of Prophet Muhammad's (Pbuh) wife, Khadija (R) who was a very successful businesswoman. She transacted through her husband Prophet Muhummad (Pbuh). Women can work in their own houses by taking up tailoring, embroidery, pottery, basket-making, etc

بشترین نمونه بریتیه له حیوانی پیغممبه ر خه دپحه رهزای خوی
 لیبیت" که ناهرتنکی بازرگانی سه رکه وتوو بوو، له گهل
 هاوسه رکه ی "پیغممبه ر" - "سه لای خوی له سه ریت" کاروباری
 بازرگانی کردوه ناهرتان ده توان له ماله کانی خویاندا کاریکه و هک،
 بهرگدوری، نه حش و نیگار، کاری گوره و دیره، دروست کردی
 سه به ته... هیتد

B- Financial Security for Women

ئاساسىي دارايى بۇ ئافرىتان

A woman in Islam has been given more financial security, as compared to the man. As I told you earlier, the financial obligation is not put on her shoulder - It is put on the shoulder of the man in the family. It is the duty of the father or the brother, before she is married and the duty of the husband or the son, after she is married to look after her lodging, boarding, clothing and financial aspects of her.

لەئىسلامدا ئافرىتان ئاساسىي دارايى رىياتىرى پىدراۋد، ھەروەك بەراۋرد كراۋە لەگەل پىۋا، ھەروەك پىشتىر پىنم گوتىت، نەركى دارايى لەسەر شانى ئافرىتان دابەنراۋە، نەۋە لەسەر شانى پىۋاۋە لە خىراندا نەۋە نەركى باۋكە يان براۋە، پىش نەۋە شوبىكات، دۋاى نەۋە شوبىكرد نەركى مېردە يان كۈرە بۇنەۋە چاۋدنىرى پۇشاك و بەرگ و سال و خورن و شىۋە دارايىبەكانى بكات .

C-Compulsory Marital Gift for a Woman

مارہی ئافرہ تان ناچارہ

When she gets married, she is on the receiving end. She receives a gift - she receives a dower or a marital gift, which is called as 'Meher'. And it is mentioned in the Qur'an in Surah Nisa, Ch.4 Verse No.4 which says, 'Give to the woman in dower, a marital gift'.

کاتیک ئافرہ ت شوه کات، له کوټای نریک ده بڼه وه. دباری وهرده گرت، مارهی وهرده گرت پان دباری شوکردن وهرده گرت، که پټی دهوترت "مهر" نه مه له فورنادا له سورته النساء به شی، نایه تی ژماره، ناماژهی پیکروه که دهه رموت، مارهی و به خشی ئافرہ تان بدن.

For a marriage to solemnize in Islam, 'Meher' is compulsory. But unfortunately in our Muslim society here, we just keep a nominal 'Meher' to satisfy the Qur'an, say 151 Rupees, or some people give 786 Rupees and they spend lakhs and lakhs of Rupees on the reception, on the decoration, on the flowers, on the lunch parties, on the dinner parties.

هاوسه رگيري بهين داب ونه ريتي نيسلام، ماري شتيكي واجبه، به لام به داحه وه له ڪومه نگه ي ٽيمه ي موسولمانن ٿيره دا، ٽيمه ته ب ماريه ي ٻوڪه شانه ده كه ين بوقيل ڪردن فورغان، ده ٽين ۱۵۱ روپه يان هه دي خه ٽڪ ۷۸۶ روپه ده دن نه وان سه دان هه رار روپه خه رجه ده كن له پيشوري ڪردن دا، له راراند به وه دا، له گوڻ دا، له ٺاهه نكي نيومرو وٺيواراندا.

In Islam, there is no lower-limit, nor is there an upper limit for 'Meher' - But when a person can spend lakhs of Rupees on the reception, surely the 'Meher' should be much more.

له نيسلام دا، سفوري كه ماريه، نه سورينكي زمائرمو "ماري" به لام ڪا ٽيڪ كه سيڪ ده توانيت سه د هزار روپه له پيشواري جهج بڪات، به دنيا ييه وه ده بيت "ماري" رياتر ييت.

There are various cultures which have crept into the Muslim societies, especially in the Indo-Pak area. They give a small amount of 'Meher' and they expect the wife to give a fridge, to give a T.V set, they expect the wife to give an apartment, to give a car, etc., and a large sum of dowry, depending upon the status of the husband.

چېندان که لتور من که هانویه ته باو کومه لگه ی موسولمه وه،
به ناپه تی له باوچه ی "نیمو پارک". نه وای برنکی که ی "ماره ی" دود و
چاوه رنی خیر بیان ده که ن که نامیری سارد که ره وه، ته له فزونیان پید و،
چاوه رن ده که ن که هانویه یان پیدات، سه بره ی پیدت هیت.
رحمه تنکی مادی فورس له له سه رباری مبرده که ده وه سنیت

Women do not have to give any dowry to men and men do not have any right to ask or demand dowry from women. The dower given by man to woman during marriage is known as Meher and is a compulsory requirement,

پتووست نکات نافرته ماره ی بدات به پیاو، پیاو هیچ مافنکی به ب
نه وه ی فرمان یان داوای ماره ی له نافرته نکات له هاوسه رگیر
له لایه ن پیاوه وه ماره ی دودرتت به نافرته که پتی ده ورتت "مه ر"
نه وه ش پتووستیه کی قسه له سه ر نه کراوه

If he is a graduate, they may expect 1 lakh - If he is an engineer they may expect 3 lakhs - If he is a doctor they may expect 5 lakhs. Demanding dowry from the wife, directly or indirectly is prohibited in Islam.

نه گهر رابځوی ته واو کړدیت پښېښې په ک لاک ده که نه - نه گهر نه داربار بیت پښېښې سی لاک ده که نه - نه گهر دکتور بیت پښېښې پیچ لاک ده که نه، داوا کړدنی " ماره ی " له ز، به شپوه په کی راسته و خویار باراسته و خو نه و ده له ئیسلامدا ړنگه پښه دراوه

In Islam it is just the opposite of what the Hindu Culture ordains in respect of dowry. Islam requires that the man gives dower to the woman according to his economical condition.

ئیسلام پټچه وانه ی نه ویه که که لټوری هیندوس دوی ده کات له ماره نه، ئیسلام داوا له پیاو ده کات که ماره ی بدات به ماهره به پټی باری دارای

If the parents of the girl give the girl something out of their own free will, it is accepted - But demanding or forcing directly or indirectly, it is prohibited in Islam.

نه گهر دایک و باوکی کچیک شتیک بدد به کچه که یس به و پستی
خویان، نه مه قبوله - به لام داواکردن و په میناں خسته سهر پسته و
خویان ناراسنه و خو، له نیسلامدا ږنگه پټه دراوه

D-No Financial Liabilities

ئافرىقىي ئافرىقىي ئافرىقىي ئافرىقىي

If a Woman works, which she does not have to- whatever earning she gets, it is absolutely her property. She need not spend on the household- if she wants to spend it is her free will.

ئەگەر ئافرىقىي ئافرىقىي، كە پۈتۈپ ئافرىقىي - ھەرچە كە بەدەستى دەھىنىت، بىگومان سامانى خۇيەتى، پۈتۈپ ئافرىقىي ئافرىقىي ئافرىقىي، ئەگەر ئافرىقىي ئافرىقىي ئافرىقىي ئافرىقىي.

Irrespective how rich the wife is, it is the duty of the husband to give lodging, boarding, clothing and look after the financial aspects of the wife.

بەيۋەدى نىيە كە چەند ئافرىقىي دەۋلەتەندە، ئافرىقىي ئافرىقىي ئافرىقىي ئافرىقىي ئافرىقىي ئافرىقىي ئافرىقىي ئافرىقىي ئافرىقىي ئافرىقىي.

In case of divorce or if a wife gets widowed, she is given financial support for the period of 'Iddah' - and if she has children, she is also given child support.

له حاله نه ته لاقدا يان نه گهر ژينک ميت به بيوه ژن، نه و هوکاري داراي دودرتي بوماوهی "عبددکهی" - هروده ها نه گهر مندای هه بوو. نه و هوکاري منداله کهي دودرتي.

E- Right to Inherit

مافی میرات

Islam gave the right to the women to inherit, centuries ago. If you read the Qur'an - in several verses, in Surah Nisa, in Surah Baqarah and in Surah Maidah, it is mentioned that a woman, irrespective she is a wife or she is a mother, or a sister, or a daughter, she has a right to inherit. And it has been fixed by God Almighty in the Qur'an.

ئیسلام مافی میراتی به ناهرەتان داوه، چهیدان سەده له مه و بهر نه گهر قورنن بخوشتینهوه - له چهیدان نایهتدا، له سورەتی النساء د . له سورەتی البقره ههروهها له سورەتی المایده، نهوه ناماژهی بێکراوه که نههرت، بهیههیدی نیه که ژن بێت یا دایک یا خوشک یا کچ نهوا مافی میراتی ههیه، نهوهش له لایهن خوای گهوهوه له قورنندا جێگیر کراوه.

3- Social Rights of Women in Islam

مافه كۆمه لايه تيه كانى ئافرهت له ئسلامدا

Broadly it can be categorized into four sub-headings. Social rights given to a daughter, to a wife, to a mother and to a sister.

به گشتى مافه كۆمه لايه تيه كانى ئافرهت ده تواسرئت پۆلن بكرن بۆ چور
ناونيشانى لاودكى مافه كۆمه لايه تيه كانى دراون به كچ. ژن ، دايك
خوشك

A-Social Rights to a Daughter

ماڻھ ڪڙمه لايه تيه ڪاٺي ڪڇ

Islam prohibits female infanticide. The killing of female children is forbidden in Islam. It is mentioned in Surah Taqveem, Ch. 81, Verse No. 8 and 9, 'when the female child is buried alive and when she questions you, for what crime was she killed'.

ٺيسلام ڪوشٽي مڊالي ساوي مڙيه ڦهدهغه دهڪات، ڪوشٽي مڊاله
مڙينه ڪاٺي له ٺيسلامدا ڦهدهغه يه نه مهش له سوڀڙي التڪوير به شي
۸۱ نايه تي زماره "۸-۹" باسڪراوه ڪاٺيل ڪهي زينده به ڄالڪراو پرسهاري
لڏه ڪرنت له بهر چ ڳوناھڻڪ

Not only female infanticide has been prohibited, all sorts of infanticides have been prohibited in Islam, whether it be a male child or a female child.

تهها ڪوشٽي مڊالي مڙينه ڦهدهغه به ڪراوه، هه موو ڇوڙه ڪاٺي
مڊالي ڪوشتن ڦهدهغه ڪراون له ٺيسلامدا، ڄا نه ڳهر مڊالي ٻڙيت
يان مي

It is mention in the Qur'an in Surah A'nam Ch.6, Verse No.151 that, 'Kill not your children for want of sustenance for it is God that will provide sustenance for you and for children'.

نهووش له قورئاندا ئاماره ۱۵۱ مېدالانى حوتان له بهر پرستى و بهدارى مه كوژ. چونكه نيمه پزق و پۇرى تئووش و نه وانېش ددهين

A similar thing is mentioned in Surah Isra, Ch.17 Verse No.31 which says... 'Kill not your children for want of sustenance, for it is God that will provide sustenance to you and your children, for killing of children is a major sin'.

به هه مان شئوه له سوپه نى اسراء به شى ۱۷ نيه نى زماره ۳۱ دهه رموت... به كه ن مندانه كاتان له ترمى گران و پرستى بكوژ (چونكه په روهدگارتان پۇرى به حش و مېره نايه). نيمه پزق و پۇرى ده به خشين به وانېش و به تئووش، چونكه به پراستى كوشتى نه و گوناوه و تاوانېكى زورگه ورهيه.

In the pre-Islamic Arabia, whenever a female child was born mostly she was buried alive. Alhamdulillah, after the spread of Islam this evil practice has been discontinued.

له بيمچه دورگه ی عه زه بی پش نیسلام، هه رکاتیک مندائیکي مینه
له دایک بویا به ریندووی رینه به چال دهکرا. سوپاس بوخوا، دوا ی
بلاویه وهی نیسلام نه م کاره نه گریسه نه م "کوئی هات"

But unfortunately it still continues in India - According to a BBC report, in the program assignment the title of which was 'Let Her Die', there was a British reporter by the name of Emily Beckenen, who came all the way from Britain to India to give us the statistics of the female infanticide.

به لام به داخه وه هیشتا له هیدستن نه م به رده وامه - به پتی راپورتن
"بی بی سی" ناویشانی به ریه که بریتی بوو له "لینگه پتی بابمری"
به یامیرتکی به ریمانی به ناوی "نیمی بیکین" که له به رتایاوه هاتبوو
مؤهیدستان مؤته وهی نماره کانی کوشتنی مد ئی مینه مان پیدات

In that program, it gives the statistics, that every day more than 3,000 fetuses are being aborted on being identified that they are females. If you multiply this figure by the number of days, that is multiplied by 365, you get a figure of more than one million female fetuses are being aborted every year in our country.

له و بهر نه په دا، نامار هگان د دختر نه پړوو، هه موو پړونك رياتر له ۳۰۰۰ كوربه له له بار د هېر درن له بهر نه وهې پېنا مسه ده كړن كه نه وې مېنه. نه گهر نه م ژماره په لېك داي ژماره ي پړونك بكه ي، كه ۳۶۵ پړوه، ژماره په كت دوست ده كه وېت كه زياتر له يه ك ميون كوربه له ي مېنه له بار د هېر درن له ولاته كاماندا "هندېستان"

And there are big hoarding and posters in states like Tamil Nadu and Rajasthan, which says spend 500 Rupees and save 5 lakh Rupees. What does it mean? - That spend Rupees 500 on medical examination like Ultra Sonography, and identify the gender of child.

پوس ته رو تابلوي پرويا گه بنده له ويلايه ته گاني "تامل نادو"، راجستان "هه كه ده لېت، ۵ روپه خه رجه و ۵ سده هره روپه پاشه كهوت كه. نه مهش واتاي چيه؟ ۵ روپه خه رجه نه وه حسي پزېشكي وه كو سونارو په گهزي سدا له كه ديارى كه

If it is a female you can abort it and you'll save 5 lakh Rupees - How? The couple of lakhs you spend on upbringing her and the remaining lakhs of Rupees you spend on giving dowry to the man who will marry her (a custom in India).

نه گهرمینه بوو دهتوانیت له باری بهری و (5 لاک روپیه) پاشه کهوت کهیت - چۆن؟ نه و دوو پینج سهد هه راره ی تو خه رچی ده کهیت له بهرودرده کردنی نه و و ماله وهی چه ندده ما روپیه که خه رچی ده کهیت له ماره پی نه و بهر وهی که هاوسه رگیری له گه ل ده کات " نه ریتی هندستان "

According to the report of the Government Hospital of Tamil Nadu - 'out of every 10 female children that are born, four are put to death' - No wonder the female population in India is less than the male population.

به یێ راپۆرتێکی به خۆشحایه ی تامبل نادوی حکومی هه ر له ده مند ئی مینه که له دایک ده بی، چواریان ده کوژرێن - که سیش باپرمینت که دایشتو نی مینه ی هندستان که مترن له دایشتوای نیریه

Female infanticide was continuing in India since centuries - If you analyze the statistics of the 1901 census, for every 1000 males there were 972 females. According to the 1981 statistics and census, it tells you for every 1000 males you have 934 females.

کوشتی مښه یو ماوهی چهد سده دمه ک نه رده و مه - نه گهر نماردگانی
ژماره دایشتوانی سالی ۱۹۰۱ شیکه یته وه، یو هر ۱۰۰۰ نږیه یه ک
۹۷۲ مښه هه بووه به پتی نماردگانی ۱۹۸۱ و ژماره دایشتوانی، پیت
ده لیت یو هر ۱۰۰۰ نږیه یه ک ۹۳۴ مښه هه بووه

And the latest statistics of 1991 tells you that for every 1000 males you have 927 females. You can analyze that the female ratio is dropping every year - And since science and medicine has advanced, it has helped in this evil practice.

دواړی ناماری ۱۹۹۱ پیت ده لیت یو هر ۱۰۰۰ نږیه یه ک ۹۲۷
مښه هه بووه ده توانست شیکه یته وه که که تیگری مښه
که مده کاته وه هه موو سائیک - له وکاته ی که راست و دهر من پشکه و
تووه پرمه تی نه م کاره نه گریسه ی داوه

Just because Islam tells you that you should not kill any children whether it be male or female will you call these rights in Islam as modernizing or outdated?

ته ٻيا له به رنه وهی ئیسلام ڀٽ ده لیت ڀاڻیت هیج مدائیک ٻکوڙیت،
جا نیر ڀیت پاڇود من تو له ئیسلامدا بهم ماڻانه ده لیت مای
سهردهم ٻان ڪونه پهرست. !!!؟؟

Qur'an not only prohibits female infanticide, it rebukes at the thought of you rejoicing at the birth of a male child and getting saddened at the birth of a female child.

قورٺاڻ ته ٻيا ڪوشتي مدائی مٽيه قه ده غه ساڪات، قورٺاڻ هه رده شه
له ڀیری دل خوشبوون به له دایک بوونی مدائی ڀٽيه و عه مباربوون به
له دایک بوونی مدائی مٽينه ده کات.

Surah Al-Nah!Chapter 16, Verses 58 and 59

“When news is brought to one of them of (the birth of) a female (child), his face darkness, and he is filled with inward grief! With shame does he hide himself from his people,

سورہ النحل مہ ٽی ١٦، ٺیہ تی زمرہ ٥٨-٥٩ خوا ده هه رموتیت:
کانیک مژدمی نوں به کچ ٻو به کیک له واه ”ته قامه کان“ هات
ناوچاوا بیان تاریک و گرز ده بوو و سینه ی پر ده بوو له به زارده.

because of the bad news he has had! Shall he retain it on (sufferance) the choice they decide on?"

له شه رما خوې ده شاردوه له مهر نه وه و له خراپه، ثابته مېښ لېږه وه
پن زېږده به چاڼي بکات "نه وه بکات که خه نک برپاري له سهر دده د"

According to an authentic hadith related in Ahmed, Prophet Muhammad (Pbuh) said, "Anyone who brings up two daughters properly they will be very close to me on the day of Judgment."

به پتي فرموده به کی صحیح که امامی احمد روایتی کرده،
پنغه مېر "سه لامي خواي له سهر پيت" فرموده تی: هر کاميکتان دوو
کچ په روه دده بکات به تېرو ته وای نه و له پژوی دواي رور له من نرک
ده پيت. (يان ده فرمودی له گه ل مه له به هشت)

According to another hadith whoever brings up two daughters properly and treats them kindly and justly shall enter paradise.

هر به پتي فرموده به کی ديکه، هر کاميک له نيوه دوو کچ به تېرو
ته وای په روه دده بکات و به مېر داني و دادوه ربه وه مامه نه يں له گه ل
بکات نه و ده چيته به هشت هوم

In Islam, a daughter should be brought up correctly. In Islam, there should be no partiality in upbringing of the daughter or the son.

لہٰذا اسلام میں، دھرتی کچھ بہ رت کو پتی کی بہ رت دہ دہ بکرت لہٰذا اسلام میں بائیں
ہیچ جیاکاری "لایہ نگری" لہٰذا رت دہ دہ کردی کچھ یاں کو ردا بکرت.

According to a Hadith, 'In the presence of the Prophet Muhammad, once a man kissed his son and placed him on his lap but did not do the same to his daughter. The Prophet immediately objected and said that you are unjust - You should have even kissed your daughter and placed her on the other lap'.

بہ پتی فہرموودہ، لہٰذا سہ رت دہ می پتہ مہ ردا، جارتکیاں پیاونک
کو رت کھی ماچ کرد و لہٰذا باوہشی خوی کرد بہ لام ہماں شتی تو
کچہ کھی نہ کرد، بہ کسہر پتہ مہر بہ رتہ لستی کردو کوئی تو
دادا بہ رت بووی دہ بو بہ کچہ کشت ماچ کرد باو لہٰذا باوہشی حوت
کرد با.

B- Social Rights to Wife

ماڻه ڪڙمه لایه تیہ کانی هاوسہر "خیزان"

All the previous civilizations, they have considered the women to be an 'instrument of the devil'. The Qur'an refers to the women as 'Monsana', that is a 'fortress against the devil'.

سہر جہم شارستانیہ کانی پتشیو، واباند اباوو کہ نافرہت 'دمرارتی
شہیتانی" ہووہ، قورٹانیش ناماژہ بہ نافرہت دہکات وہک 'محصبہ'
کہ "قہ لایہ کہ دژی شہیتان"

And if a woman, who's good, marries a man, she prevents him from going on the wrong path. There's a Hadith in which Prophet Muhammad (peace be upon him) he said that, 'there is no monasticism in Islam'.

نہ گہر نافرہتیک باش یت، هاوسہر گبری لہ گہل پیونک بکات
نہیتل پیاوہ کھی لہ رنگای چہوت بہر ددوام یت. لیرہد
فہرموودہ یک ہہ بہ کہ پیغہ مبہر "صلی اللہ علیہ وسلم" فہرموویہ تی...
(رہبہ نی لہ نیسلامدا ہوونی نیہ).

And again according to Sahih Bukhari, Volume No. 7, Ch. No 3 Hadith No 4 it says that 'the Prophet Muhammad ordained the young men, all those who have the means to marry, they should marry - For it will help them to guard their gaze and guard their modesty

دوېرە بە پەيى صحىبى البخارى جلدى ۷، بەشى ۳، زماردى
فەرمودە ۴ دەھەرموئىت، پەيغەمبەر "مۇھەممەد" فەرمانى بە گەنجەكان
دو، مەمۇر ئەوانەى ھۆ وەسىيەى ھوسەرگىريان ھەبە. دەبن
ھوسەرگىرى بىكەن - ئەمەش پەرمەتى دەردەنىت بۇ پارىرگار بىكردن لە
بەزەرو داوتىپاكان.

Once during a question and answer session
somebody asked me does this imply that if I
marry twice I will complete my full religion?

جارتىكان لە بەشى پرسىيارو وەلامد كە سىنك پرسىيارى لىكردم. ئەو
وانىشان دەدات ئەگەر دوچار ھوسەرگىرى بىكەم ئەوا نىمام ئەوا
دەنىت؟

The Prophet (Pbuh) considered marriage for a Muslim as half of his religion because it shields him from promiscuity, fornication, homosexuality, etc, which add to half the evil in society

پتعه مه بهر "سه لامي خواي له سه ريتب" هاوسه رگيري بو موسوئمان به
 نيودي دين داناوه چونكه له به درهوشتي، ربا و نپرياري، دوت
 پارتيت، هند كه نيودي كاري به گريس له كومه لگد
 له وانه وه سه رچاوه ده گرت.

Secondly, only after you marry do you have an opportunity to become a husband or wife, a father or a mother and thus perform your duties as either as a husband or as a wife; as a father or as a mother. Whether you marry once or twice you are yet fulfilling only half your Deen.

پاشان، له دوای نه وهی هاوسه رگيري ده كه يت دهره تي نه ووت مه به
 بي به ميژد يان زن، باوك يان دايك، به وشيويه ش نه ركه كات وهك
 ميژد يان زن يان وهك باوك يان دايك به چنده هيتيت، نه گهر حزينك
 هاوسه رگيري بكه يت يان دوجار نه واته سا به شينك له دينه كه ت نه چن

ده هيتي

The Qur'an say's that, 'We have put love into the hearts of the husband and wife'. If you read Surah Rum, Ch. 30, Verse No. 21 it says that, 'And amongst our signs We have created for you mates or companions, so that you may dwell in them in tranquillity and we have put love and mercy between your hearts'.

قورٿان ددھرموي . " ٺيڻه نه وينمان خستوتھ ڏي ڙن و ميڙدھوه"
 نه گھر سورھتي الروم بحوتيتھوه به شي ۳۰، ڙمارھي ٺايت ۲۱ دھ ٺيٺ
 له ٺيوان ٺيڻانه ڪانماندا ٺيڻه دروستمان ڪردووه ٻو ٺيڻه هاوڀي
 يحدود هاوسھر ٻو نه وهي ٺارام بگرن له لايداو له ٺيوانماندا
 حوشه ويستي و سوزو مپھرھيلي فھراھم هٽاوه

According to Surah Nisa, Ch.4, Verse No.21, marriage is considered as a strong agreement, a strong contract. According to Surah Nisa, Ch 4, Verse No.19, it says,

به ٻي سورھتي النساء به شي ۴، ٺايتي ڙمارھ ۲۱، هاوسھرگيري وه ڪو
 ڀٽڪھ وٺيٽڪي به هٽر ، ٻه سوھنديھي به هٽر داٻراوه هھريھي سورھتي
 النساء ٺاھتي ڙمارھ ۱۹ دھ ٺيٺ،

'You are prohibited to inherit women against their will' - Means, to marry the permission of both the parties are required.

ماقتن بيه "قه دهغه بيه" نافره مان بگه به ميرانى خوځان له دهره وهى ويستى
خوځان واته، بؤهاوسه رگيرى كړدن زهرامه بدي هه ردولا پتويسته

It is compulsory that the man and woman both should agree to marry. No one - not even the father can force their daughter to marry against her wishes.

نه وه پتويسته كه پياو و ژن هه ردوكيان په زامه نديان له سه ر
هاوسه رگيريه كه پان هه بخت، هېچ كه س-ته مانه ت باوك ناتوانيت هېر
بحانه سه ر كچه كه ي بؤنه وهى له دهره وهى ويستى خوځى شووكات

There's a Hadith in Sahih Bukhari, Volume 7, Book 62, Number 69, which says 'that a lady she was forced by her father to marry against her wishes' - And she went to the Prophet and the Prophet invalidated the marriage'.

فه رمووده بيه ك له صه حيهى البخاريدا هديه، جلدى ۷، زماره ۶۹،
ده لېت "حاصېك له لابه ن باوكيه وه رقرى لېكرا بؤنه وهى هاوسه رگيرى
بكات به پتچه وانه ي ويستى خوځى - پاشان رؤيسته لاي پتچه مبه ر،
پتچه مبه ريش هاوسه رگيريه كه ي هه لوه شانده وه.

Another Hadith in Ibn-e-Humbal, Hadith No. 2469, it says 'that a daughter was forced by her father to get married - And when the daughter approached the Prophet, the Prophet said you can either continue, or if you wish you can invalidate the marriage.

فہرموودہ کی دیکھ لے ابن جہمہ لہوہ، ژمارہ ی حدیث ۲۴۶۹،
دہ لیت، کچنیک لہ لایہ ن باوکیہ وہ زوری لیکرا بونہ وہی شوہکات
کاتیک کچہ کہ بہ پیغہ مہر گہ یشت، پیغہ مہر گوئی یا نہ وہنا
دہ توانی بہ ردہ وام بی، یں نہ گہر خواربارت دہ توانیت
ہاوسہ رگیرہ کہت ہہ لبوہ شیتیتہ وہ.

In another version, the girl said: "Actually I accept this marriage but I wanted to let women know that parents have no right (to force a husband on them)" (Ibn-Maja, No. 1873).

لہ حالہ تیکی دیکہ دا، کچہ کہ گوئی لہ راسنیدا ہاوسہ رگیرہ کہم
شمول کرد بہ لام ویمستم نافرہ تانی تر ہزس کہ باوکان ودایکان ماقیں
بیہ کچان بہ زوریہ شوویدہ، یں ماجہ، ژمارہ ۱۸۷۳ "

That means, the consent of both the male and the female is required. In Islam, a woman is considered as a homemaker - She is not considered as a housewife, because she is not married to the house.

له ودهش به مای، په زامه مای هه رډوکیان "بیر-من" پتوښته. له نیسلا مای، نایرت به به پرتو د بهری مال د اده برنت وده کو ښی مال د مایرت، چوکه نه و نایرته هاومه رگیری له گهل مال به کردوه

Many people use terminology, without understanding what it means – 'Housewife' means 'you are the wife of the house'. So I believe, from now onwards the sisters would prefer calling themselves 'homemakers', than 'house wives', if they are occupied more in the home

زور کهس نه و زاروه به کار ده پتیت، به ښی نه وده ټیگت واکه ځی جیه- "هاوس وایف" وانه، ښی ماله وه. بویه پروام وایه، له نیسلا به دووه خوشکان به خویان بنن "به پرتو د بهری مال" له جیاتی " ښی ماله وه" نه گهر نه وان ده سه لاتیان رانر پتیت له ماله وه

In Islam, a woman, she is not married to a master that she should be treated like a slave - She is married to it is equal. And there is a Hadith which says in Ibn-Hambal - Hadith No 736, 7396. It says that, 'the most perfect of the believers are those that are best in character and behavior, and those that are best to their family and their wives'.

له ئیسلامدا ، ئافرهت ، هاوسه‌رگیری له‌گه‌ڵ گه‌وره‌یه‌ک نه‌کردووه که وه‌ک کۆیله مامه‌له‌ی له‌گه‌ڵ بکات - هاوسه‌رگیری له‌گه‌ڵ هه‌وتا که‌ی کردووه له‌م باره‌شه‌وه هه‌رمووده به‌ک هه‌یه ده‌قه‌رموئ/ له‌ ابن حه‌مه‌له‌وه - هه‌رمووده‌ی ژماره ٧٣٦، ٧٣٩٦ کامه‌ترین به‌ر و دران نه‌وه‌ن که به‌شترین له‌ هه‌ل‌سوکه‌وت و به‌هتاردا و نه‌وه‌ی که به‌شترین به‌گه‌ڵ خه‌زانه‌کاتیان و هاوسه‌ره‌کاتیاندا

Islam gives equal rights to the man and woman. Qur'an clearly mentions that men and women, husband and wife have equal rights in all aspects, except leadership in the family

ئێسلام هه‌ق به‌کسان ده‌دات به‌پیاو ئافرهت . فورتایش به‌پرونی ئه‌ماژه به‌نه‌وه ده‌کات، به‌هه‌موو شتیه‌یه‌ک، پیاوان و ئافره‌تان- ژبا و مێرد هه‌ق یا کسانیان هه‌یه، جگه‌ له‌ پاره‌ری له‌ خه‌زانه‌دا

It is mentioned in the Qur'an in Surah Baqarah Ch.2, Verse No.228. It says that, '...the women have been given rights similar against them (men) on equitable terms but the men have a degree higher...'.
 نه مش له قورئدا له سورېتى البقرة به شى ۲، نايېتى ژماره
 ۲۲۸ باسکراوه، ده لیت، ژباړن و پياوړن ماقى وه کو به کيان هه يه به لام
 پياوړن پله يه کيان به رزتره ...

Most of the Muslims have misunderstood this verse, when it says 'men have a degree higher' - As I said we should analyze the Qur'an as a whole. And its mentioned in Surah Nisa, Ch. 4, Verse No 34 which says, 'The men are the protectors and maintainers of the women, for God has given one of them more strength than the other because they give them their means'.
 زورېرى موسولمان به هه نه له م نايېته نيگه يشتوون،
 کايک قورئان ده فهرمويت "پياوړن پله يه کيان به رزتره" ۱۱۰

همروه ک گوتم پيوسته نيمه هموو قورئان شى بکهيپه وه نه مش
 له سورېتى النساء دا باسکراوه به شى ۴، ژماره نايېت ۳۴، پياوړن
 پارترهرو پشتيواسى ناهره تاس، حوا هيرى رياترى به به کيکيان به
 خشپوه له وهى تر به هوى نه وهى پياوړن له سامانه کايان هه ج
 ده کهن و يارمه تان ددهن.

People say the word 'Qawwam' means, 'one degree higher in superiority' - But actually the word 'Qawwam' comes from the root word 'Iqama'. 'Iqama' means for example 'when you give the Iqama before prayers - You stand up'.

خەلىك وشەي زۆرەتوانا "قوم" دەلەت، بەواناي پلەيەك بەرزەر لە
 "پلەوپايە" - بەلام لەرستەي وشەي "قوم" لە وشەي "اقامە"
 ھاتود، "اقامە" واتە بۆمۆنە "كاتىك قامەت دەكەي لەبەردەم نوپۇز
 خوينان- تۆھەلدەستى، رادەوہستى.

So 'Iqama' means to standup - so the word 'Qawwam' means one degree higher in responsibility, not one degree higher in superiority. Even if you read the commentary of 'Ibne-Kathir' - He says that the word 'Qawwam' means one degree higher in responsibility, not one degree higher in superiority.

بۆيە، "اقامە" واتە "ھەلستەن" - بۆيە وشەي "قوم" واتە يەك پلە
 بەرزەر لە "بەرزەسيارەتەيدا"، يەك يەك پلە لە پلەوپايەدا تەنانەت
 نەگەر پويكردنەودى ابى كئير بخوئيتەوہ دەلەت وشەي "قوم"
 واتە پلەيەك بەرزەر لە بەرزەسيارەتەيدا، نەك يەك پلە لە پلەوپايەدا

And this responsibility, should be carried out by mutual consent of both husband and wife. It is mentioned in Surah Baqarah, Ch.2, Verse No.187, which says, Which means .. 'Your wives are your garments, and you are their garments'.

نه وېرېر سيار په تېه ش، ده بېت جېه جې بکړت له لايه ن په زامه لې ه ډول "زې و مېر" له سوږه تي اليقره باسکراوه به شي ۲ زماره ي نه يه ت ۱۸۷، ده فېرموئ، هاوسه ره کاستان پوښاکي نه وې و نه وېدش پوښاکي نه وان.

What's the objective of garments - It is used to conceal and to beautify. The husband and wife should conceal each other's faults, and they should beautify each other - It's a relationship of hands and gloves. The Qur'an mentions that, 'even if you do not like your wife, you should treat her kindly'.

کاري پوښاک چېه - به کار ده مېرنت نو خوداپوښين و جوي ده بې ژ و مېر داپوښه ري هه له کاني به کترين، هه ردوکنشيان جواني به به کتر به خشن - نه وه به يوه بلې ده سېکنيش و ده سته قورنل نه ه به ده کات، ته نه ات نه گه ر تو هاوسه ره که ت خوښه وېم، ده بېت به مېرهباني مامه له ي له گه ل بکهي.

It is mentioned in Surah Nisa, Ch.4, Verse No 19, that, "...consort with them (your wives) in kindness, for if you hate them it may happen that you hate a thing wherein God has placed much good.

له سورتي النساء دا نمازي پڙهيو، به شيء، ٽايتي زماره ۱۹
ده ٿيت، به ميره بانيه وه زبانيں له گهل به سه ره بر، نه گهر ڀڄان ٿين
له وه به ڀڄان له شتيڪ ٻيٽ ڪه خوا به بشي داناوه "نه خير و پير
ٻڙان"

Even if you dislike your wife you have to treat her kindly and with equity.

Just because the rights of a wife are equal to those of the husband in Islam, will you call such rights in Islam as modernizing or outdated?

نه بهت نه گهر جهزت له هاوسه ره گهت نه ٻيٽ ده ٻيٽ به ميره باني و
داد به رومري مامه ٿي له گهل بڪهي

نه نه له بهر نه وه ڇي ماڻه ڪاڻي زب ڀه ڪسني به ماڻه ڪاڻي ميڙ له
ٿي اسلامدا، ٽايت دل ٿيٽ ماڻه ڪاڻي ٿي سلام مڻي هاوچه رخن يا خود مڻي
ڪونه پرستن. ؟؟ !!

There is a system of divorce in Islam which is to be applied only in extreme cases where the problem between the husband and wife is too grave to be solved and the continuation of married life would be counterproductive. The method of divorce is clearly spelt out in the Qur'an in Surah -Al-Talaq in Chapter 65 and in Surah Al-Baqrah Verses 227 to 242.

سیستمی ته لاق له نیسلامدا نه نیا له و حاله تانه دا جته جن ده گرت
که کیشه ی هردوولا گه یشتبینه ناستیک که رور دژوار بیت
بؤچاره سر کردی، که به بهر ددوامی ژبانی هاوسه رگبرین رین به خش
بیت ههنگوی ته لاقیش له فور تاندا نامازهی پتکروه له سورهی
النفاق به شی ۶۵، و سورهی البقره نایه تی ۱۲۷-۱۴۲

According to Prophet Muhammad (Pbuh), among the permissible things in Islam, the most hated in the sight of Allah is divorce. It is as though the heavens shatter (metaphorically).

پنجه مبه ر "سه لامی حوای له سه رینت" ده فهرمت له بیون نه وشته ی
که ینگه پندراون له نیسلامدا، له دیدهی خوا خراپترین شت برینه له
ته لاق. و ده کو تیکشکاندی ناسمانه کانه.

C- Social Rights to a Mother

ماڻه ڪڙمه لايه تيه ڪاڻي ڊايڪ

The only thing above respect to Mother is the worship of God - It is mentioned in. Ch.17, Verse No.23-24, It says that... 'God has ordained for you, that you worship none but Him, and to be kind to your parents. And if any one or both of them reach old age do not say a word of contempt or repel them but address them with honour, and speak to them with kindness, and lower your wing of humility and pray to God - 'My Lord! Bless them as they have cherished me in childhood'.

ناڪه شتيڪ ڪه له سهرووي ڀرگرني ڊايڪه. ڀرينه له په رستي خوا.
 نه وهش له سوڀرني الاسراء بهشي ۱۷، ٺايه تي زماره ۲۳-۲۴.
 ده فهر موت. خوا فهرمانی ڪردووه ڪه ڪهس نه په رستن جگه له نه وه. و
 مهره مان بيت له گهل ڊايڪ و باوڪت. نه گهر به ڪيڪيان يار
 هه ردوڪيان پيروون وشه ي ڀررڪه ريان به په رچيان مه ده وه به لکو
 به ڀرروه مامه آهيان له گهل بڪهن. به مهره بيه وه په فتاريان له گهل
 بڪهن. بائتان ٻو رايخه و برابرڪهن خوايه گيان! په حميان ڀينڪه
 هه روڪ نه وان به مندائي مين په روهرده ڪرد

Surah Nisa, Ch4. Verse No. 1 says, 'Respect the womb that bore you'. Surah A'nam, Ch.6, Verse No.151, says that, 'You have to be kind to your parents'. Surah Luqman Ch.31, Verse No 14, says that, 'We have enjoined on the human beings to be kind to his parents. In travail upon travail, did their mother bore them and in years twain was their weaning'.

سورہتی النیساء بہشی ۴، نایہتی ژمارہ ۱، 'پنزلہ و سکہ بگرہ کہ ژبانی بہتو بہ خشبوہ' سورہتی الانعام بہشی شہش، نایہتی ژمارہ ۱۵۱، دہہرموئیت مہرہبابن لہ گہل دایک و باوکتان سورہتی لوقمان، بہشی ۳۱، نایہتی ژمارہ ۱۴، دہہرموئیت، نئمہ فہرمانس بہ مروفہکان کردوہ کہ لہ گہل دایک و باوکیان مہرہبان ہن، دایک ہہتی دہگرنیت بہ دووگیانی (پتی لاوار دہنیت) لاواری لہدوی لاوری و برپہوہی لہ شیر لہ (دوا تہمہنی) دوسالہوہ.

A similar thing is repeated again in Surah Ahqaf, Ch.46, Verse No.15, that... 'We have enjoined on the human beings to be kind to his parents. In pain did their mother bore them and in pain did she give them birth'.

دوبارہ لہ سورہتی الاحقاف، بہشی ۴۶، نایہتی ژمارہ ۱۵، دہنیت نئمہ فہرمانس بہ نادمیراد کردوہ کہ چاکہ کارس لہ گہل دایک و باوکیان، دایک بہ نازارہوہ نہوانی ہہنگربوہ و بہ نازارہوہ نہوانی بوہ

According to several authentic hadith including the one narrated in Ahmed and Ibn-e-Majah, "Paradise lies at the feet of the mother". It does not mean literally, for example that if a mother walks on the road and steps on filth and dirt, it becomes paradise. It means if you respect your mother, obey her, love her and take good care of her, you will Insha Allah enter paradise.

بہ بیچی چہندان فرموددی صحیح کہ نیمی احمد و ابن ماجہ روایتیان کردوون "بہہشت لہ ژتر پی دایکن دایہ" لہ واقعدا بہہشت لہ ژتر پی دایک دایہ، بؤنموہ نہ گہر نافرہت بہرنگاد، بروات و ہہنگاو بنینہ سہر پیسی و بؤحلی نہوا دہینتہ بہہشت، بہواتی، نہ گہر رتر لہ دایکت بگریت، گوترایہ نی بکھی، خوشت بویت و ناگاداری بیت، (ان شاء اللہ) دہچیتہ بہہشت.

Another Hadith related in Sahih Bukhari in Volume 8, Hadith No. 2, as well as in Sahih-Muslim - It says that a man asked the Prophet Muhammad .. 'Who requires the maximum love and respect and my companionship in this world?

فرمودہ یہ کی دیکہ کہ بہ یوہ بدیدارہ، صحیح البخاری جلدی ۸، فرمودہی ژمارہ ۲، ہر وہ لہ صحیح مسلمیشدا - دہہرموت، پیونک پرساری لہ پیغہ مہر کرد کی پیوہستی بہوپہری نہویں و پڑہ براکہم لہ و جہانہ دا؟

The Prophet replied— 'your mother' 'Who is next?' 'your mother' 'Who is next?' 'your mother' The man asked for the fourth time, - 'Who is next' The Prophet replied 'your father'.

پنځه مېر وه لامي داپه وه - "دايكت" پاشان كي؟ "دايكت" پاشان كي؟
 "دايكت" - پياوړه كه بۇ جاري چوارهم پرسپاري كرد "پاشان كي؟
 پنځه مېر وه لامي داپه وه "باوكت"

So 75% of the love and respect goes to the mother and 25% of the love and respect goes to the father. Three fourth of the better part of the love and respect goes to the mother – One fourth of the remaining part of the love and respect goes to the father.

كه وانه له سهه دا ۷۵% نه وين وړتيز بۇ دايكه و له سهه دا ۲۵% ي نه وين
 و رتيز بۇ باوكه سى له سهه چواري به شه باشه كه ي نه وين و رتيز بۇ
 دايكه يه ك له سهه چواري نه وين و رتيز هاوه بۇ باوك

D-Social Rights to a Sister

ماښاد کومه لایه تیه کان بو خوشک

According to Surah Tawbah, Ch. 9, Verse No.71, it says that, 'The men and the women they are friends of each other'.

به یو سورې النوبه به شی ۹، ناپه تی ژماره ۱۷، دهغه رموت
ناږه تان و پیاوان هاورې په کترن

Prophet Muhammed (May peacc be upon him) he said, 'The women are

The 'shakaat' - 'Shakaat' means sister'.

په هغه مهال "سهلات و سهلامی خواي له سهريت" هه رمويه تی، ناږه تان
"شقیقة" ن - "شقیقة" ش وانه خوشک.

4. Educational Rights to a Woman

ماڼه په روږده بیه کانی نافرته

The first 5 verses which were revealed in the Qur'an were from Surah Alaq, or Surah Iqra, Verse No. 1 to 5 which says: 'Read, recite or proclaim in the name of your Lord, Who has created the human beings from a congealed clot of blood (a leech like substance).

په که مین ناپهت که له فورنادا د بهری له سوږدتی العلق دا بوو یار
سوره ی اقره، ناپهتی ژماره 1-5 که دهه رموت، بخوتنه، بخوتنه وه
یان به ناوی خواکهت، که مرقفه کانی دروست کړدوه له چه د
خانه به کی هه لوا سراو

Read, your Lord is most bountiful. Who has taught the use of the pen? Who has taught the human beings that which he knew not?

بخوتنه، به روږدگاری نو روږ به حشند به، که به هوی فه نه مه وه راسمت و
زانباری فیر کړدوه، مرقفی هیږی نه و شتانه کړدوه که به ی رانیوون.

1. Aisha Bent Abu Bakir

The first and foremost example is that of Aisha, the wife of the Prophet, who lived long after her husband's death and provided great guidance to the first Muslim Community, even to the renowned sahabah and the Khalifah Rashidun. Her pupil, Urwah Ibn Azzubayr, testifies, "I did not see a greater scholar than Aishah in the learning of the Qur'an, obligatory duties, lawful and unlawful matters, poetry and literature, Arab history and genealogy."

عائشہ کی ابوبکر

یہ کہ میں و سہرہ کترین ہونہ بریتہ لہ عائشہ، خیرانی پتہ مہر،
 کہ ماوہیک لہ دوائی مردی ہاوسہرہ کہی ژا، پتہ مایہ کی گوردی
 بہ خفی بہ یہ کہ میں گومہ لگی نپسلا می، نہانہت بہ ہاوہ لہ
 بہ اوبانگ و خلیفہ کانی رشیدینیشہ وہ، فونابہ کہی "نہروا کی
 ژوبہر" شایہ تی دادات "ہیچ ژنابہ کم بہ بیوہ گوردہ تر بیت لہ
 عائشہ لہ فیرکردی فورناب، نہرکہ پتہ ستیہ کان، کیشہ یاسابی و
 نایاسایہ کان، سامان، نہدہ، میژوی عہرہ ہا ہرودہا موماوہرائی.

She had profound knowledge of medicine. Whenever foreign delegations came to the Prophet (Pbuh) and discussed various remedies for illnesses, she used to remember them. She was so well versed in mathematics that important Sahabah used to consult her on the problems concerning "mirath" (inheritance) and the calculation of shares.

حضور زانیاری کاریگری پریشکی بوو، هر کاتیک یوښه ره بیایه کان هاتبان بولای پیغمبر "سهلامی خوی له سهر بیت" چندها چاره سهری مه خوښی تاوتوی ده کرد، و راهنوو نه وانی له بیر بیت. پسرپور وو له بیر کاریدا هوه له نوداره کان راهنووون راوېژی له گهل بکس له کښه و گرفته کانی وک میرات و دابهش کردنی پشک.

Aisha even guided Sahabah who sought her advice on different matters. They included the khalif "Umar" Abdullah Ibn Umar and Abu Hurairah. She was among the great Huffaz (memorisers) of Ahadith. She narrated 2210 Ahadith in all.

ته سته رښمایي هاوه لای کردوه که به دوی ناموزگاریه کانی دا وئس له به بانه حیاواره کاند، له و نهش، خلیفه عمر، عبدالله بن عمر و ابو هریره له میوانی حاضره گوه ریه کانی فرموده دا بو، و نه گشتی (۲۲۱۰ فرموده ی گپراوته وه)

Abu Musa Al-Ash'ari, himself a famous jurist and learned scholar, says "whenever we, companions of the Prophet Muhammad (Pbuh), encountered any difficulty in the matter of any Hadith we referred it to Aishah and found that she had definite knowledge about it.

ابوموسای نہ شعہری کہ خوی زاناو پاساراں بووہ دہلئت "مہرکاتیک
نیمہ ی ہاوہ لانی پیغہ مہر لہ ہر فرمودہ یہ کدا کیشہ یہ کمان بڑ
دروست ہوا دہ چوینہ لای عائیشہ، دہرکمان پتدہ کرد کہ رابارہ کی
پون و ناشکرای لہ بارہ یہ وہ ہہ یہ"

88 great scholars learnt from her and there were a large number of others. In short she was the scholar of scholars.

۸۸ زانای گہورہ لہ نہ وہ وہ فیر بوون و ژمارہ یہ کی گہورہ تر ہن،
بہ کورتی، عائیشہ زانای زاناں بووہ.

2. Saffiyah, wife of the Prophet (Pbuh)

صفیہ ی خیرانی پیغہ مہر سہ لامی خوی لہ سہر بیت

Saifyyah, the wife of the Prophet (Pbuh), was also very learned in Fiqh. Imam Nawawi says, "She was the most intellectual among learned women".

صه فیهی خیزنی پیغمبر "سه لاهی خوی له سهر بیت" شاره زانی له
فیقه هه بووه، امامی نه وه وی ده لیت "شاره زاترین که س بووه له
لیون لافره تاندا"

3. Umm Salamah. Wife of the Prophet (Pbuh)

ام سه له مهی خیزانی پیغمبر "سه لاهی خوی له سهر بیت"

She too was a great scholar. The scholar, Ibn Hajar has given the names of at least 32 scholars who learnt Ahadith from her.

هه روه ها نه ویش زانایه کی گه وره بووه. ابن حه جهری، زانا به لایه سی
که مه وه باوی ۳۲ زانای داوه که له نه وه وه هه رموده فیربوون.

4. Fatimah Bint Qays

فاتیمه ی کچی قهیس

Fatimah bint Qays was also a scholarly lady in the early days of Islam. Her learning was so deep that she discussed a juristic point with Umar and Aishah for a long time and they could not change or challenge her views. Imam Nawwawī says, "She was one of those who emigrated in the early days and possessed great intellect and excellence."

هه روه ها فاتیمه ی کچی قهیس خاسمینی رانا بوه له سه ره تی روزه گانی
نیسلامدا شاره رایبه کی قوئی هه بوو که کاروباری دادگای له گه ل عمر
و عایشه ناوتوئ ده کرد بوماوه به کی زور، مه یان ده توانی به ره مگری له
تیروانینه گانی بکه ن یان بیان گوین

امامی سه وه وی ده لیت. نهو به کتیک بوه له وانه ی له سه ره تاوه کچی
کردوه و بوه ته خاوه نی بیرو هوشیکی نایاب.

The list of learned women of the early days of Islam shows that women were not kept illiterate and ignorant, but rather were fully encouraged to participate in the process of learning and scholarship. They also knew their rights and responsibilities very well.

ئەلىيىستەي ئافرىقە شەرھىراكانى سەرىتاي ئىسلام ئەۋە نىشان دەدات
 كە ئافرىقە نەراي و نە خويىندەۋار نەۋۋە، بەلكى زىياتر پىرپىۋە لە
 و و دابايى. رەۋرە تىككوشان بۇ بەشىرى كىردن لە پىرۋىمەي فىرىون وە
 ھەروەھ مەف و بەرپىر مىارىيەتى خۇس رۇر بەباشى دەرائى.

There were instances to show that some women even challenged great scholars of their times if they said something which was against the rights granted to women by the Qur'an the Sunnah.

نەۋىيەش ھەن بۇخىمىنە پرو ھەندىك ئافرىقە تەمانەت بەرەگارى
 گەۋرە زاباياميان كىردۈۋە لە كات و سەرىدەمى خۇس، نەگەر شىتېكىي
 گوتبا كە پىچەۋاھەي مەھەكان نوابە كە بە ئافرىقە بە خىراۋن
 لەلايەن قورئان و سۈننەتەۋە.

1. Sayyida Nafisa: Grand daughter of Hussein

سیده نفیسه: کچه زی حوسین

She was a great scholar. A large number of pupils came to her from different places to learn from her. Imam Shafii, founder of the Shafii School of Islamic law, was one of her illustrious pupils.

رانابه ی که وړدېوو له شونډه جېاواره کاندې قوتابې جېاومر هانوي
بۇلای بۇنه ودي لېبه وه قېن، دم شافعي "سهرمه رهنې شافعي"
مه کتېک بووه له قوتابېه دېو پېگه گانې.

2 Aisha Bint Sa'd Ibn Abi Waqqas

عائشه کچی سعد بن ابی وقاص

She was the daughter of a great Sahabi, Sa'd Ibn Abi Waqqar. She was very learned in Islamic Sciences, to such an extent that Imam Malik, the famous jurist and scholar of Hadith, was her pupil

کچی هاوه نیکې که وورد به ناوی سعد بن ابی وقاص. له رهنې
نېسلامېدا رږر شرور بووه، وهک نمونه یهک امام مالیک یاسرین
ماودارو زانای فهرموده قوتابې نه و بووه

❖ *Education is Compulsory in Islam*

له ئیسلامدا په روهرده و فیرکردن پیوسته

According to Quran:

* God will exalt those of you who believe and those who are given knowledge to high degrees. (58:11)

* And say, O my Lord! Increase me in knowledge. (20:114)

* And whoever is given knowledge is given indeed abundant wealth. (2:269)

به پنی قورئان :

نهنه ی که نیمایان هیه و نهوانی که راست و رانبریان هیه
چهنده ها به به رزقان ده کانه وه "سورتهی المجادله نایه تی ۱۱"

بلن، په روهردگارا، زانست و زانبریم زیاد که "سورتهی طه نایه تی ۱۱۴"

هر که سیک راست و رانبریان پنبه خشرابنت له راستیدا خیرنکی زوری
بیدراوه "البقره ۲۶۹"

According to a saying of Prophet Muhammad (pbuh) "It is obligatory for every Muslim, male or female, to acquire knowledge (Al Bayhaqi). Imagine, 1400 years ago, when the women were ill treated and were only used as property, Islam asked the women to be educated.

به پئی و ته یه کی پنه مبه ر" درودی خوی له سه ربیت" هه موو موسولما بیک
پئوسته نێر یاخود مێ زانیاری فه راهه م پینیت (البهقی)، بی هینه
به رچاو، ۱۴۰۰ سال له مه و بهر، کانیک ئاخره تان به دره فتران
له گهل ده کرا و ته نها و دک سامانیک به کار هێراو، ئیسلام داوای
له ئاخره ت کردوه روشنیه ربیت!!!

Because Islam tells that every woman should be educated,- Will you call such women's right's in Islam as modernizing or outdated?

چونکہ ئىسلام دەلىت ھەموو ئاھرمەتىك دەلىت رىياكېرىلىت، ئۇ تۆ
بە ماقى ئاھرىتان ئىسلامدا دەلىت، ماقى ھەمچەرخ ياحود
كۆپەيەست. ۱۱۹۱

5. Legal Rights to a Woman

مافه یاساییه کانی ئافرهت

According to the Islamic law, men and women are equal - The Islamic Law protects the life and property of a man and woman both. If a man murders a woman he too will receive the capital punishment of 'Qisas'.

به پێی یاسای ئیسلامی، پیاو و ئافرهت به کسان- یاسای ئیسلامی ژیاں و سامانی پیاو ئافرهت ههردوکیان دهمارنریت نه گهر پیاوێک ئافرهتێک بکوژیت نه ویش سزایه کی گهوره وهرده گرنیت له تۆته "قصاص" دا

According to the Islamic law of 'Qisas', men and women - irrespective the injury is of the eye, of the nose, of the ear, of the body - both receive equal punishment.

به پێی یاسای ئیسلامی تۆته "قصاص" له پیاوان و ئافرهتێدا په یوهندی بیه نه ئاراری چاو، که پوو، گووی، جهسته، ههردوکیان سزای به کسان وهرده گرن .

And if the guardian of the murderer, even it be a woman - If she says, that forgive the murderer and she accepts 'Diyah', that is compensation - her opinion cannot be rejected - they have to accept it.

نه گهر پارتزمری بکوژ، نه سات نه گهر نافرده بیش بیت - نه گهر بلیت،
نه بکوژه که خوشه نه و حوتس بی "دیة" وهرده گرتت نه مهش
خه لاته - بیروکه که ی رهناکرننه وه و - نه بن قبولی بکه ن.

And if there's difference of opinion between the relatives of the person who murdered - And some say that the murderer should be killed and some say that he should be forgiven and 'Diyah' should be accepted - people should prevent the relatives from killing that murderer.

نه گهر بیرو پای جباور هه بوو له بهوان حزمه کانی که صی بکوژ -
هه ندیکیان بلین ده بیت بکوژ بکوژرننه وه هه ندیکیان بلین بکوژ ده بیت
عافوبکرتت و "دیة" ده بیت قبولی بکرتت - ده بیت خه نک نه هیلن
حزمه کانی بکوژه که بکوژن.

And irrespective whether the witness or the opinion is given by a man or woman, it has same weight. According to Surah Maida, Ch.5, Verse No.30 - It says... 'As to the thief, whether he be man or a woman, cut off his or her hand as a punishment for his crime, an example from God'.

په یوهندی نه که شامیده که یان بیرۆکه که هی پیاو یوه یان ناهرت ،
همان سهگی هه به به پنی سورپنی المانده به شی ۵ ، نایه تی ژماره
۳۰ - ده لیت . بۆ دز ، نه گهر پیاو بیت یا خود ناهرت ، دهستی بیره
وهکو سزیه ک بۆ تاوا به که ی ، نمونه به ک له خواوه .

Means, if a person robs, irrespective whether he is a man or a woman his or her hands should be chopped - The punishment is the same. According to Surah Nur, Ch.24, Verse No.2, it says 'If any commits fornication, be it a man or a woman, flog them with 100 stripes'.

واته ، نه گهر که سینک در بیت ، په یوهندی به که پیاو بیت یان ناهرت
ده بیت دهستی بپردریت سزا که وهکو به که به پنی سورپنی الیور
به شی ۲۴ ، نایه تی ژماره ۲ ، ده فهرمویت ، نه گهر هه که سینک زینای
کرد ، ناهرت یس پیاو ، ۱۰۰ قامچیان لیندهن .

The punishment for fornication in Islam irrespective whether it is a man or a woman, it is the same - Flogging with 100 stripes. The punishment for men and women, is the same in Islam. In Islam a woman is allowed to give witness.

سرای رینا له نیسلامدا په یوه بډی ښه به بیاو یاخود نافرته، سزګه
وهکویه که - لږدای ۱۰۰ قامچی له نیسلامدا سزا بډ پهاوان و نافرته نان
وهکویه که، له نیسلامدا نافرته رنګه پندراوه بډ شایه تی د ن

Imagine, Islam gave right to a woman to be a witness, 14 centuries ago. Even now in as late as 1980, the Jewish Rabai, they were considering that whether the women should be given a right to act as a witness or not - And Islam gave that right 1400 years ago.

بی هڼه به رچاوت، نیسلام نه و مافه ی نه نافرته داوه بډ نه وه ی
شایه تی بډات، ۱۴ سده له موه به ر. ته نانه ت ښمته له : ۱۹۸۰
(جیوش رابی) نه وان بیریا نکر د و ته وه نایا نافرته ماف شایه تی پښد رت
یاخود نا - نیسلام ته مافه ی نه نافرته داوه ۱۴۰۰ سال له موه به ر

According to Surah Nur, Ch.24, Verse No.4, it is said 'If any of you put a charge against the chastity of a woman, produce 4 witnesses, and if they falter, flog them with 80 stripes'.

له سوڤهتی النور به شی ۲۴، ئایهتی ژماره ۴ دهفه رموی، نه گهر هه ره کێک له نیتوه نافرهتیک ییگهردی تاوان یارکرد، چوار شایهت بهی، نه گهر نه یان توانی "زمانیاں گهرا" نهوا ۸۰ قامچیاں لێبدهن

In Islam for a small crime, you require 2 witnesses - for a big crime you require 4 witnesses. Accusing a woman falsely is a big crime in Islam, therefore you require 4 witnesses.

له ئیسلامدا بۆ تاوانی بچوک، پێویستت به دوو شایهت دهییت- بۆ تاوانی گهوره، پێویستت به چوار شایهت دهییت. به درۆ گومان خسته پال نافرهتیک گوناھێکی گهورهیه له ئیسلامدا. بۆیه پێویستت به چوار شایهت دهییت. !!!

Islam gives utmost importance to the chastity of the woman. When a lady marries, she normally adopts the name of her husband. In Islam she has the option of either keeping her husband's name, either adopting the name of the husband, or maintaining her maiden name.

ئیسلام نه و په پری گرگی به بېگهردي ئافرهت ده دات. کاتېک خانمېک شوده کات. به شپوه په کی نامایې ناوی مېرده که ی به کارده مېنې (مه به ست له له فقه بوشوره تی خیزانیه) له ئیسلامدا، ئافرهت بزارده ی مه به ی ناوی مېرده که ی به کارده مېنې یا خود ناوی خوی ده مېنې نه وه .

And maintaining the maiden name is recommended in Islam - And we find in several Muslim societies that women, even after they get married they maintain their maiden name, because according to the Islamic law men and women are equal. Will you call such rights in Islam modernizing or outdated?

مه وه ی ناوی کچېنې له ئیسلامدا په سندکراوه. نه و ئافره تابه له چه سان کۆمه لگای موسولمانان ده دۆریه وه، ته سات دوا ی نه وه ی که شو ده که ن نه وان ناوی کچېنې خو یان ده پارتړن، چونکه به یې یاسی ئیسلامی ئافرهت و پیاو به کسان. تایا نه م جوړه مایه له ئیسلامدا به مایې هاوچه رخ یا خود کۆنه پهرست ناوده به ی

6. Political Rights of a Woman

ماڼه سياسي ګاڼي ټافرهټ

According to Surah Tawba, Ch.9, Verse No.71, 'The men and the women they are friends (supporters) of each other'. Supporters not only socially- even politically- Politically, men and women should support each other. Women can even take part in law making.

به ښي سورې ټي ټوبه به شي^۹، ټاپه ټي ژماره ۷۱، پياوان و ټافرهټن
هاوړټي به ګټرن "پشتګيري به ګټرن، به ګ ته ټها له لايه ټي
ګډمه لايه ټيه وه هاوګاري به ګټرن- نه ټانهټ له سياسي ټيشدا- له
سياسه ټندا پياوان و ټافرهټان ده ټيټ هاوګاري به ګټرن ټي ته ټانهټ
ټافرهټان ده ټوانن به شدارن له ټنهټ ټاي باسا.

And according to the famous Hadith in which Hazrat Umar (may Allah be pleased with him), he was discussing with the Sahabas, and considering putting an upper limit on the 'Meher', since young men were discouraged from getting married - a lady from the back seat she objected and said When the Qur'an says in Surah Nisa Ch.4, Verse No.20 that .. 'you can even give a heap of treasure, a heap of gold in 'Meher', when Qur'an puts no on 'Meher', who is Umar to put a limit (may Allah be pleased with him).

به پێی فهرموده به کی به سوپاگ که چه رهتی عومه ر "ره رای خوی
له سه ریت" له گهل سه خابه کاند، تووتوی ده کرد، که سنوریک بو
حه فه ماره ی دابریت، له و کاته ی که گه جه کان به یان ده توانی ژن
به پێی - خاسمیک که له دواوه دابیشتیوو به ره لهستی کردوو گوئی. کاتیک
فورنان له سورته ی النیساء ده به شی 4، دابه تی ژماره 2، ته نه نه ت
ده توانیت سه ره وه ت سامانیکی رۆری پێسه ی "له ماره دا" له کاتیک
فورنان سنور بو ماره ی دابریت، عومه ر کتیه بوئه وه ی مسوری
بو دابریت "خوا ره جوی پتیکات"

And immediately Hazrat Umar (peace be upon him) said... 'Umar is wrong and the lady is right'. Imagine, she was a common lady - If it would have been a famous lady, the name of the lady would be mentioned in the Hadith.

په کسره چه زړه نې عومره " په زای خوی له سه رېنت " گوته .. عومره
هه لیه و خانمه که پرسته. پینه به رچاوت. نه و نافرته که سیکي
ناسایي بوو- خو نه گهر که سیکي ناسراویش بوايه، ناوی نافرته که
نه بوايه نمازه ی پتکرا با له فهرموده که د

Since the Hadith does not mention the name of the lady, we can understand that the lady was a common lady. Means, even a common lady can object to the 'Khalifa', the head of the state.

له کاتیکدا فهرموده که نمازه به ناوی خانمه که نکات، له ووه
تېده که بن که نافرته که که سیکي ناسایي بووه واته، نه مانت خاسی
ناساش ده توانت به ره نستی " حلیفه " نکات که " سه روکی ده و نه "

And in technical terms it would be called that - 'she is objecting to the breach of the constitution',- because Qur'an is the constitution of the Muslims - That means a woman can even take part in law making.

له زاره وه ته کنیکه کاندای ده توانریت بوونریت- نهو"خانم"ه به رگری له
شکندنای ده ستور ده کات"چونکه قورنان ده ستوری موسولمانابه -
ونه نافرهت ده توانریت به شداریت له بهیات نانی یاسا

A- Women have even taken part in the battle fields

نافره تان له مه يدا نې جه نكېشدا به شداريان كړدوه.

There is a full chapter in the Sahih Bukhari mentioning women in the battle field - Women gave water - they give first aid to the soldiers. Because the Qur'an says 'Man is the protector of the 'Woman'.

به شېكې ته واو له صحيح البخاري دا هه به كه نامازه به نافرته تان دهكات له مه يدا نې جه كېد . نافرته تان نويان به حشيوه - فرياكوري سهرتايې ددهن به سهرېزه گان چوكه قورنن ددهرموت پېو پارتزهرې "نافرته ته"

Under normal circumstances, the women should not go to the battle field. It is the duty of the man.

له بارودوڅي ناسايد . پتويست ناكات نافرته تان بچن يو مه يدي جه كې ، نه مه نه ركي پياواڼه

Only when required, under necessity are women allowed - and they should go to the battle field if they want. Otherwise you'll have the same position as you are having in the USA.

ته ٻي له حالت تي پڻوڻي، له پڻوڻيڏا ٺاهڻن ڀڳه پڻوڻوڻ-
نه گهر ٻيان هه وٽ ده تواس ٻڃن ٻو مه ٻڌاني شهر نه گهر، هه مان
ڪارت ده ٻيٽ هه روڊ هه ته له ويلا ٻه ته به ڪگرتوه کائي نه مريڪا

During the battle of Uhud, a lady by the name Nasiba was among the people who protected the Prophet (Pbuh) and while doing so she received several wounds and injuries for which the Prophet (Pbuh) appreciated and praised her.

له جهنگي نوحودا، خانمڪ به ٻاوي موسييه له نيو نه وانه دا ٻوڙ ڪه
ٻيڻه ميهري خودا ٻان ده پاراست، ڪه تازارو ڇه ٻڌان بري به رڪه وٽيو،
ٻيڻه ميهريش در دوسه لامي خوي اٿيٽ ته مهي به رز نرحاند و سويامي ڪرد

B-Women in USA are Not Safe

نافره تان له ويلايه ته به کگرتوه کاني نه مريکاسه لامه ت نين.

In USA women were allowed to join the battle since 1901 but they were not allowed to take active part - They only played the part of a nurse. Later on after the 'Feminist Movement' had started in 1973, the 'Feminist movement' demand-ed - 'Why aren't women allowed to take active part in the battle field?'

له ويلايه ته به کگرتوه کاني نه مريکا نافرته تان پرنگه پندراو بونه وهی به شد رښ له شهردا له ۱۹۰۱ به لام پرنگه پندراو نه بوون بونه وهی پولي کارايان هه بڼت ته نيا نه رکي په رستاربان ده بڼي . دواتر ، له دواي "پتمازی به کسانې زن و پياوله مافدا" که له ۱۹۷۳ ده سني پتکردبوو ، پتمازی به کسانې زن و پياوله مافدا" داوايکرد - بوجي نافرته تان پرنگه پندراو نين بونه وهی پولي بڼش له مه مداني چه بگدا؟

So the American government allowed women to take active part in the battle field. And according to a report of the Defense Department of America, which was released on the 23rd of April, 1993 it said that, '90 people were sexually assaulted in a convention, out of which 83 were women and 117 officers were charged with in disciplinary action'. Imagine in one convention only, 83 women sexually assaulted.

بۇيە حۆكۈمەتى ئەمىرىكا پىتىڭى د بە ئافرىقىدا بۇ ئەھۋال چالاكىيان
مەيىت ئە مەيدانى شەھىدا بە پىي راپۇرتى "بەشى داکتۇكى ئە ئەمىرىكا"
كەلە ۲۳ نىسانى ۱۹۹۳ يلاۋكۈرىيەۋە ونوبەتى، لەيەك كۆنگرەدا
۹۰ كەس دەست دىرتى سىكىسپان كروۋەتە سەرلە يەك كۆنوبەۋەدا،
كە ۸۳ ئافرىقى بىۋون و ۱۱۷ ئەفسەربەۋكارە نۇمەت باركراۋن.

تېرامىنە!! ئەنیا لەيەك كۆنگرەدا ۸۳ ئافرىقى دەستىرتى سىكىسپان
كراۋەتە سەر!!!

What was the crime of those 117 officers? They made the women run and they snatched at their clothes. They made them parade absolutely nude without even covering the genital parts. They were made to have sex in public. Is this what you call 'Women's rights'?

تاوانی نهو ۱۱۷ نهفسره چی هوو ؟ واپن لهنافرتهکان کرد ږاکه
پاشان لهدواوه جنهکاپر دامالین پهلاماریان داں بهپوتی، تهماهت
بهبن نهودی هیچ جنیکاپن لهبه ریت، به ناشکرا ماچاریاں کردن که
سینکسیاں لهگهل بکه ناپ نهوهیه که تو پنی ددلیت مای
نافرتهان؟

If you think that this is what 'Women's right' is, then you can keep your rights to yourselves. We do not want our sisters, our daughters our mothers to be sexually assaulted.

نهگه ریت وانه نا نهوهیه مای نافرتهان، پاشان دتهوايت مافهکاپ
خوت بوخوت پيارنری نیمه سامهویت خوشکهکامان، کچهکامان
دابهکامان دهمب درنزی سینکسیاں بکرتنه مهر

C- USA Has One of the Highest Rates of Rape

ويلايه ته په كگرتووكاني نه مريكا پلې په كه مه له

ده ست درنژي

United States of America is supposed to be one of the most advanced countries of the world. It also has one of the highest rates of rape in any country in the world. According to a FBI report, in the year 1990, every day on an average 1756 cases of rape were committed in U.S.A alone

ويلايه ته په كگرتووكاني نه مريكا دانراوه به په كنيك له ولانه پلش
كه وتووكاني جهان هره ها پلې په كه مي له ده ستدرنژي هه به له
هه رولانتنيكي جيهاندا، به پي "تيف، بي ناي" له سالي ۱۹۹۰. هه موو
پوژنيك له يه ك ناماردا ۱۷۵۶ حاله تي ده ستدرنژي كراوه نه پيا له
"يوليس نه ي"

Later another report said that on an average everyday 1900 cases of rapes are committed in USA. The year was not mentioned. May be it was 1992 or 1993. May be the Americans got 'bolder' in the following years.

دواتر ڀاڳورتي کي ديڪه گوتي له پهڪ ناوه مڻدا هه موو پڙڙنگ ۱۹۰۰
حالته تي ده سترينڙي ڪراوه له "يونيس ته ي" ناماڙه به سانه ڪه
نه ڪراوه. له وانه په له سالي ۱۹۹۲ يا ۱۹۹۳ بويقت. له وانه په
له سلائي دواتر نه مريڪيه ڪا ن خراپ تريون !!

D-Islamic Law Let's Women Breathe Easily

ياسای ئيسلامی "رنگه ده دات نافرەتان بە ئاسانی
هەناسە بدەن"!!

Consider a scenario where the Islamic law is implemented in America. Whenever a man looks at a woman and any brazen or unashamed thought comes to his mind, he lowers his gaze. Every woman wears the Islamic dress as mentioned in Quran.

بە پێی مێنارێۆیه ک که پەسی ئیسلامی ئێیدا حرایه گەر له نه مریکا،
هه رکاتیک پیاو سهیری نافرەتی کردب بیرو خه یال بێشه رمانه ی
ده که ونه مینشکه وه، چاوه کانی بزم ده کرده وه. هه موو نافرەتیک چلک
و پۆشاک ئیسلامی ده پۆشی هه روه ک له فور ئابدا باسکرا وه.

After this if any man commits rape he is given capital punishment. I ask you, in such a scenario, will the rate of rape in America increase, will it remain the same, or will it decrease? If Islamic law is implemented in any part of the world, women will breathe easier.

دوای نہوہ نہ گہر ہەر پیوئیک دەست درئزی بکات سزابەکی گەورە
و در دەگرت من پرسہار لەئۆ دەکەم، لەسیندیریۆیەکی وادا، ناہا پلەیی
دەست درئزی بەرز دەکاتەوہ، وەک خۆی دەمہیننەوہ یاخود نزمی
دەکاتەوہ؟ نہ گہر یاسای ئیسلام لەہەر بەشێکی جہان جێبەجێ
بکرت، ئەوا نافرەتان ئاسانتەر ھەناسە دەدەن

Conclusion

له ګوټايدا

Before I conclude, I'd like to give an example.

As I said in the beginning of my talk, Islam believes in equality between men and women - Equality does not mean identicality.

بهرله ګوټايدا، هرډه ګه م نمونه په ګ بڅه مه پروو هرودک له سه ره تاي
قسه ګام ونم نيسلام باوهری به په کسانى پياو نافرته هه به
به کسانيش به واتاي وه ګوبه ک نه ت.

Suppose in a classroom 2 students, student 'A' and 'B', during an examination both come out first - Both secure 80% marks - 80 out of 100.

When you analyze the question paper, the question paper has 10 different questions, each carrying 10 marks.

واى داېن له ژوورنک دوو قوتاي "تهى" و "تى" له ماوهى
ناقیکردنه وه دا، سه رته هر دوکېن به په ګه وه دننه دهره وه،
هر دوکيان ۸۰ نمره دهئس ۸۰ له سه ر ۱۰۰ کاتیک کاغره ی
ناقیکردنه وه لیکنه دهنه وه، وهره وهى تقي کردنه وه ۱۰ پرسیرى
جياواز له خوى ده گرت، هر په ګه شيان ۱۰ نمره ی له سه ره

In question 1 student 'A' got 9 out of 10, and student 'B' got 7 out of 10 - So in question 1 student 'A' was higher than student 'B'. In question 2, student 'A' got 7 out of 10 and student 'B' got 9 out of 10 - Student 'B' was higher than student 'A' in question number 2.

له پرسپاري به ڪم ڦوڻي "ٺه" ۹ له ۱۰ ڏيئي. هونائي "بي" ۷ له ۱۰ ڏيئي - ڪهه ٿه پرسپاري به ڪم ڦوڻي "ٺه" به رتر بوو ٺه ڦوڻي "بي" له پرسپاري دووهم "ٺه" ۷ له ۱۰ ڏيئي و "بي" ۹ له ۱۰ ڏيئي - ڦوڻي "بي" به رتر بوو له ڦوڻي "ٺه" له پرسپاري دووهم.

In question 3 both of them got 8 out of 10, both were equal. So when we add up the marks of all the ten questions, both student 'A' and 'B' got 80 out of 100.

له پرسپاري سڀه ۸ له ۱۰ ڏهين. هر دوو ڪي ۸ به ڪسار بوو. ٻي ڪاٺي ٺه ٺه هر ده پرسپاري ڪه ڪوڏه ڪه ٺه، هر دوو ڦوڻي "ٺه" و "بي" ۸۰ له ۱۰۰ ڀن هئاوه.

So in short, student 'A' and student 'B' are over all equal. In some questions 'A' is higher than 'B', in some questions 'B' is higher than 'A', in others both are equal.

بویه به کورتی، قونایی نهی "و قونایی بی" سهره پای همووی
به کسان له هندیک پرسید "نهی" به رزتره له "بی" له هندیک
پرسید "بی" له نهی به رزتره، له هندیکی تر دا هردووکس
به کسان.

In the same fashion, taking the example that since God has given man more strength - Suppose a thief enters the house will you tell, 'I believe in women's rights - I believe in women's rights' - will you tell your mother, your sister and your daughter, to go and fight the thief?'

به هه مان شتوه، نه و نمویه به وهرگرین که له و کاته ی خوا هیزی رستری
به مروف به حسیوه وای دایی، درتک نه چینه مائیکه وه تابا ده لیت،
من بروام به مای نافرته هه به من بروام به مای نافرته هه به، ناد
به دایک ده لیت، به خوشکه که ت و کچه که ت، بو نه وهی بچیت و
شهر له گهل دزه که بکات؟

No, but natural you'll fight him - If required they may interfere - Under normal circumstances since God has given you more physical strength, you have to go and tackle the thief.

بەخێر، بە ئێکو سروشتیەکان تۆ شەرەکه دەکەیت- ئەگەر پێویست بێت
لەوانەیه ئەواییش بەشداری- لەژێر بارو دۆخی ئەحلاقی-
لەبەرئەوهی حوا هێری جەستەیی زیاتری پێیەحشیووی، تۆ پێویستە
بەجی و دزەکه راوبنێتی.

So here, in physical strength, man is one degree higher than the woman, Let us take another example where it comes to respecting the parents - The children are supposed to respect the mother 3 times more than the father (as mentioned earlier).

بۆیه لێرهدا، لەبەر هێری جەستەدا، پیاو بە پلەیەک بەرزترە لە ژن، بە
سەمەیهکی تر بچە پێیەپوو کە پێر گرتە لەدایک و بوک- مەدەلەن
پێویستە پێر لەدایکیان بگرن بە سێ جار زیاتر لە ناوکیان"وێک پێشتر
نامازەیی پێکراوه"

Here the women have one degree higher than the men - Overall both equal. So Islam believes in equality, not identically - Men and women are over all equal in Islam. This was in brief, the highlights, of 'the Women's Rights in Islam'.

له پياوړۍ - سهره پرې هم موو ليرد نافرته نافرته کيږي بهر تره
شتمک هره دوکيږي په کسان بڼه نيسلام باوه پري به په کسان هه په
تي - پياوړي و نافرته نافرته له نيسلام په کسان نه مه ، نهک چوپه
به کورتي بوو ، سهره پري کاني مافه کاني نافرته له نيسلام

After this what the Muslim society did is different - Many of the Muslim societies did not give the women their rights and they deviated away from the Qur'an and the Sunnah.

له دواي نه وه هره چي ک که کومه لگه ي موسولمان کردوبه تي جياوړه -
زور له کومه لگه موسولمانه کاي مای نافرته نافرته به دواو و له قورن
و سونه ت دور که و توبه وه

The Western society is largely responsible for this - because of the Western societies, many Muslim societies have become over protective, over precautions and have gone to one extreme and deviated away from the Qur'an and the Sunnah.

كۆمەلگەى رۇژناوا بەرادەيەكى رۇر لەو بەرپرەسپارە- لەبەر كۆمەلگە رۇژنوايەكان، زۆر بەى كۆمەلگە موسولمانەكان حۇپارترى، وريايان ئەمەو بەرەو ئاراستەيەك رۇيشتوو كە لەفورنان و سونەت دوركەوتنەو.

On the other extreme, some of the Muslim societies turned to the Western culture, and followed their culture. I want to tell the Western society that if you analyze the women's rights in Islam according to the Qur'an and the Sunnah - you will realize it is modernizing and not outdated.

بەلابەكى تر، هەندىك لە كۆمەلگە موسولمانەكان كەلتورى شونى كەلنوردكەبان كەونون ئەمەوت بە رۇژناوايان وەرگرتووە، بە كۆمەلگەى رۇژناوا بلىم كە ئەگەر تۆ ماقەكانى ئاغرىت لە ئىسلامد لىكەدەيتەو بەيى قورنان و سونەت- دىزايىت كە ماقەكان ماقى كۆبەپرەستن ياخود هاوچەرخى . ؟؟؟

وتەبی کۆتایی

دەلێن و گوتراوه لەسەر کێشێ وەرگێردراو، ئەگەر چاکی وەرگیراو باش
 دەرچوو خۆتەرەن بەدلیان بوو، ئەو دەست خۆشی لەنوسەرەکه
 دەکەن و دەلێن بەراستی چاکی نوسیوە و نوسەر ئاوا دەبیت، خۆ ئەگەر
 حوی بەخواستە باش دەرنەچوو بەدلی خۆتەرەنەبوو کێبەکه
 دەلێن کاکە چا ئەو وەرگیرە کتێبەکه شی سەقەت کردو، وانا بەهیچ
 باریک دا دەست خۆشی لەو وەرگێر بکری .

وەرگێرێک بەنمونه (مامۆستا هەزارموکریان) هەرکتێبێکی وەرگێرا بێت
 گەپەندوبەتە کەش کەشانی هەلەک، بەشاهێدی زما زان و ئەدیبان
 رۆزجار گوتوبیانە نوسەرەکه نوای بەرانیو بێوسی، شەرەفامە
 بەنمونه، (مام هێمن) لەبەرەیهو دەلێت، دەلێ بەگوردی رسکاوهو
 نوسراوه، بەلام هەردەلێن / بەراستی چاکی نوسیوە (شەرەفخان) ...
 خولاسە تۆی بەرتزی خۆتەرەش جی دەلێ ی و چۆنم باس دەکە ی
 گەردست ئاراد بێت، چوێکە ئەوشتە ی هەیه یان ئەوکهسە ی بونی
 هەبیت باس دەکرت لەهەلەو کهمو کورپە کاندشامان سورن،
 چوێکە بەس کێشێ حوا بن هەلەو کهمو کورپە.

سەرچاوو هگان

- [Islamawareness.net/Women/ Zakir Naik_Women Homepage](http://Islamawareness.net/Women/Zakir_Naik_Women_Homepage)
 - [Naik,z.,Women Rights in Islam - Modernising or Outdated?,idex.](#)
-

لە بەرھەمەككاسى ۋەزىگىر

- ۱- ئايا قورئان ۋەھى خۋابە د زاكىر نايك
- ۲- باغە تەيىيەكە / ئىنگىلىزى + كوردى / فرانسىس
مۇگىس بىرنت
- ۳- ماھەككاسى ئافرىقا لىيىلەمدا / ئىنگىلىزى + كوردى د زاكىر
نايك

ئەو بەرھەمانەشى چاۋمىرئى چاپىن

- ۱- بۈككەككاسى جەنگ . مىرىمى كرىمىگ ۋىتۋىس . بە
سەرىرەشتى: تروسكە محمد علاالدىن
- ۲- ۋىيەم شەيكسپىر ۋ ۸ لە ديارترىن شانۇككاسى بە شىۋەي كورتە
چىرۇك ھەلەجى ۋ بىداجونەمۇدى: كەي ژىن خەلىل
- ۳- لەۋىنى پەشايەك . بىتەر دەينتى
- ۴- پارە ياحود ئەۋىن رۇۋىنا ئاكنىيەمى
- ۵- توتىيەكەي جاك پۇل ھىرن ۋ يەتەر ئۆركان
- ۶- چىنگى مەيمۈيەكە ۋىيەم ۋايماراك جاكۇيس
- ۷- سىرۋودى كرسەس چارلز دىككەنز

سوپاستامه:

سوپاس ودهست خوښي خوم ناراسته ي زوربه ريز "ماموستا
تروسكه محمد علاء الدين" دهكه م "ماموستا ي زانكوله زانكوي
سه لاهه دين، كوليژي ناداب نينكليزي" كه يارمه تيه كي بن وينه ي
داوم له وهرگي پاني نه م پهرتوكه خنجيلانه يه.

Content ئاومرۇك

Translator's Introduction	بېئىشەكى وەرگىز	7
*Definition	بېئاسەى ماف	11
*Women Rights in the West	ماق ئافرىدەت لە رۇژناوا	14
* Women Rights in Islam	ماق ئافرىدەت لە ئىسلامدا	16
* Six Categories of Women Rights in Islam	شەش جۇر لە ماقەكالى ئافرىدەت لە ئىسلامدا	20
1-Spiritual Rights	ماقە گېئىيەكان	23
-Does Pregnancy Uplift the Women or Degrade?	- ئايە سىكېرىون ەلەى ئافرىدەت بەرزەكەتەو ەان نۇمى دەكەتەو	30
-Criteria in the Sight of God to Judge Male and Female	- ەنەماى دادەروەرى لەدەبەى خوا بۇرەكەزى ئىرومى	33
-Equal Moral Duties for Men and Women	- ەكەسانى نەركە ئاكارىەكان بۇرەو ئافرىدەت	35
2-Economical Rights	ماقە ئابورىەكان	38
-Women on Job	- ئافرىدەت لە كاردا	40
-Financial Security for Women	ئاسايشى داراىى بۇ ئافرىدەتەن	45
-Compulsory Marital Gift for a Woman	- مارەبى ئافرىدەتەن ئاچارە	46
-No Financial Liabilities	- ئافرىدەت بەررىسبارىەتى داراىى لە ئەستۇتىە	51

- Right to Inherit	- ماق میرات	53
3-Social Rights	ماقه کومه لایه تبه کانی تافروم	54
- Social Rights to a Daughter	- مافه کومه لایه تبه کانی کچ	55
- Social Rights to Wife	- مافه کومه لایه تبه کانی هاوسهر "خیزان"	64
- Social Rights to a Mother	- مافه کومه لایه تبه کانی دایک	77
- Social Rights to a Sister	- مافه کومه لایه تبه کانی خوشک	81
4-Educational Rights	ماقه پهروردیه کانی	82
5 - Legal Rights	ماقه پاساییه کانی	93
6 - Political Rights	ماقه سیاسیه کانی	100
- Women in the Battle Field	- تافروت له مه پدانی چه نگرا	104
- Women in USA are not Safe	- تافروتان له نامریکا سهلامت نین	106
- USA has One of the Highest Rates of rape	- ویلایه ته په ککرنوه کانی نامریکا په کیکه له بهر زترین پله کانی دهمست درتزی	110
- Islamic Law Let's Women Breathe Easily	- پاسای ئیسلامی "رتکه بده با تافروتان به ناسانی هه ناسیه پدمن"	112
* Conclusion	دوا وته	114

WOMEN RIGHTS IN ISLAM MODERNISING OR OUTDATED?

DR. ZAKIR NAIK
TRANSLATED BY
ABUBAKIR AHMED
SUPERVISED BY:
TRUSKA MUHAMMAD

له مانا قول وگامه کاتی قورنندا به دواى نرخ و به های نافرته تدا بگه رتیین ، نه له فلان و
فیسار نه له بیردوزه ی به شهرى که همه مویان بۆتیرکردنی جهزوو نارهزووی جنسى یاساو
رئیسایه کی کاتی و شهوانین داتاشراوون ، بویه لیره دا (نایک) به وردی باس له نرخ و
به های نافرته ده کات له ئیسلامدا که هردوو ره گه ز یه کسانن له ئیسلامدا و هیچ
جیاوازیه کیان له ئیواندا نیه .

پیاوان و نافرته تانی رۆزوهوان، پیاوان و نافرته تانی داوین پاک و نهو پیاو و نافرته تانی که
زۆر یادی خوا ده کهن، به خشین و لن بوردیهی و پاداشتی زۆر مه زن و بن سنووریان له
لایدن خواى گه وره وه بۆ ناماده کراوه . (هر که دنیا یان به جیهیتشت یئی شاد ده بن) .

جودی

نورخی سن ههزار دیشاره

عالمی چاپ و پلاوکره نهوین

چواچرا

ناویشتر : بلیانان مه مهانی شنگلانی

مه واهه ی : فهرستی مه مهانی نهوین

07701575060 07501128388